

Βρυξέλλες, 4.6.2025
COM(2025) 280 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων

Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ — ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Το νερό είναι ζωή. Οι άνθρωποι, τα περισσότερα είδη και η φύση στην οποία ζούμε και από την οποία εξαρτιόμαστε, δεν μπορούν να επιβιώσουν χωρίς νερό. Το περιβάλλον, η οικονομία μας, η επισιτιστική και ενεργειακή μας ασφάλεια και η ποιότητα ζωής μας βασίζονται στη σταθερή παροχή νερού κατάλληλης ποιότητας.

Ωστόσο, σήμερα δεν μπορούμε πλέον να θεωρούμε το νερό δεδομένο, κάτι που επηρεάζει τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και το περιβάλλον. Η Ευρώπη είναι η ταχύτερα θερμαινόμενη ήπειρος της Γης λόγω της κλιματικής αλλαγής. Οι κλιματικές επιπτώσεις, όπως οι καύσωνες, οι καταστροφικές πλημμύρες, οι παρατεταμένες ξηρασίες και οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν και θα συνεχίσουν να αποτελούν όλο και πιο συχνά φαινόμενα αυξανόμενης σοβαρότητας. Τα φαινόμενα αυτά προκαλούν επιπτώσεις στην υγεία και πρόωρους θανάτους, διαταραχή του ενεργειακού εφοδιασμού και της παροχής πόσιμου νερού και αυξανόμενες οικονομικές απώλειες¹ για τις επιχειρήσεις, τους γεωργούς και την υδατοκαλλιέργεια. Εάν οι ανισότητες που σχετίζονται με το νερό δεν αντιμετωπιστούν, είναι δυνατόν να βλάψουν τη συνολική οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή σε επίπεδο ΕΕ², αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ, όπου οι κλιματικές πιέσεις και οι ελλείψεις στις υποδομές δυσχεραίνουν ιδιαίτερα την πρόσβαση σε καθαρό και ασφαλές νερό. **Η πρόσβαση σε καθαρό και οικονομικά προσιτό νερό αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα και δημόσιο αγαθό.**

Η ανθεκτικότητα των υδάτων αποτελεί για την ΕΕ ζήτημα ασφάλειας και ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων. Το νερό αποτελεί βασική ανάγκη και κρίσιμο πόρο. Όπως περιγράφεται στη στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας, η ασφάλεια της παροχής καθαρού και οικονομικά προσιτού γλυκού νερού πρέπει να αποτελεί «κατευθυντήρια προτεραιότητα» για την Ένωση³.

Οι επενδύσεις στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων και στην καινοτομία θα ενδυναμώσουν τις επιχειρήσεις της Ευρώπης και θα τονώσουν την ανταγωνιστικότητα. Οι πέντε από τους δέκα μεγαλύτερους μακροπρόθεσμους παγκόσμιους κινδύνους για τις επιχειρήσεις, όπως εντοπίστηκαν από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ⁴, σχετίζονται με το νερό. Η μη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων υπονομεύει τη συνολική ασφάλεια εφοδιασμού

¹ Οι ξηρασίες προκάλεσαν τεράστιες ζημιές ύψους περίπου 40 δισ. EUR μόνο το 2022. Οι πλημμύρες προκάλεσαν, από το 1980 έως το 2023, ζημιές ύψους 325 δισ. EUR. Επιπλέον αυτών των προκλήσεων, η ρύπανση των υδάτων συνεπάγεται κόστος που κυμαίνεται από 55 δισ. EUR έως 73 δισ. EUR. Βλ. μελέτη της Επιτροπής σχετικά με το κόστος της αδράνειας, στο πλαίσιο της επικείμενης επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής.

² Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion (Ενατη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή), Κεφάλαιο 4 «Πράσινη μετάβαση», 2024 (https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en).

³ Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ένωση Ετοιμότητας, [JOIN(2025) 130 final].

⁴ «Global Risks Report 2024» (Έκθεση για τους παγκόσμιους κινδύνους 2024) Αυτοί οι πέντε σημαντικότεροι παγκόσμιοι κίνδυνοι που σχετίζονται επίσης με το νερό είναι οι εξής: 1) ακραία καιρικά φαινόμενα, 2) κρίσιμες αλλαγές στα επίγεια συστήματα, 3) απώλεια βιοποικιλότητας και κατάρρευση οικοσυστημάτων, 4) ελλείψεις φυσικών πόρων, και 5) ρύπανση <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/>.

και την ανταγωνιστικότητά μας, όπως αναγνωρίζεται στην Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας⁵ και στη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία⁶. Για τον λόγο αυτόν, απαιτείται καλύτερη ενσωμάτωση της ανθεκτικότητας των υδάτων στις επιχειρηματικές αποφάσεις, καθώς και ένα ολοκληρωμένο όραμα για τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, το οποίο θα αντικατοπτρίζει μακροπρόθεσμα σενάρια για το κλίμα.

Η ανθεκτικότητα των υδάτων αποτελεί σημαντική επιχειρηματική ευκαιρία για τη βιομηχανία της ΕΕ. Η Ευρώπη κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως στην τεχνολογία των υδάτων, καθώς αντιπροσωπεύει το 40 % όλων των σχετικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας παγκοσμίως⁷. Μόνο το 2022 ο συγκεκριμένος κλάδος απέφερε προστιθέμενη αξία 111,7 δισ. EUR και στήριξε 1,6 εκατομμύρια θέσεις εργασίας σε 81 500 επιχειρήσεις, οι περισσότερες από τις οποίες είναι ΜΜΕ⁸. Πρέπει να εκμεταλλευτούμε αυτήν τη θέση και να ενισχύσουμε το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της ΕΕ τόσο εντός της ενιαίας αγοράς όσο και στο εξωτερικό. Για παράδειγμα, σε ορισμένους τομείς, υπάρχει η δυνατότητα να μειωθούν οι δαπάνες ύδρευσης και λειτουργίας κατά έως και 2,8 δισ. EUR ετησίως, να δημιουργηθούν 9 000 επιπλέον θέσεις εργασίας ετησίως, και παράλληλα να αναπτυχθεί η αναγκαία εμπειρογνώσια σε παγκόσμιο επίπεδο⁹.

Η ισχυρή παγκόσμια ηγετική θέση της Ευρώπης όσον αφορά την ανθεκτικότητα των υδάτων αποτελεί ευκαιρία για την οικοδόμηση στρατηγικών συμμαχιών με διεθνείς εταίρους. Ο παγκόσμιος ανταγωνισμός όσον αφορά τη συρρικνούμενη παροχή γλυκού νερού επιδεινώνει τις συγκρούσεις και τα φαινόμενα εκτοπισμού. Με τον σημερινό ρυθμό, η παγκόσμια ζήτηση νερού θα υπερβεί τη διαθέσιμη προσφορά κατά 40 % το 2030¹⁰. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι καταστροφές που σχετίζονται με τα ύδατα οδήγησαν στον εκτοπισμό 40 εκατομμυρίων ανθρώπων και προκάλεσαν ζημιές ύψους άνω των 480 δισ. EUR το 2024¹¹. Με βάση την παγκόσμια συναίνεση¹² ότι το τρέχον μοντέλο διαχείρισης των υδάτων δεν είναι βιώσιμο, η ΕΕ είναι αποφασισμένη να καταστήσει την επικείμενη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τα ύδατα το 2026 ορόσημο στην πρόοδο προς την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Για όλους αυτούς τους λόγους, είναι πλέον καιρός να τεθεί η ανθεκτικότητα των υδάτων στην κορυφή της πολιτικής ατζέντας, όπως διαβιβάστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο¹³, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹⁴ και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή¹⁵. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η πρόεδρος κ. von der Leyen, στις πολιτικές κατευθύνσεις

⁵ [COM(2025) 30 final] Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ.

⁶ [COM(2025) 85 final] Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση.

⁷ Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, «Innovation in water related technologies» (Καινοτομία στις τεχνολογίες που σχετίζονται με το νερό) (Ιούλιος 2024), διαθέσιμο [εδώ](#).

⁸ Eurostat, «Businesses in the water supply, sewerage, waste management and remediation sector» (Επιχειρήσεις στον τομέα της ύδρευσης, της αποχέτευσης, της διαχείρισης αποβλήτων και της εξυγίανσης) (στοιχεία που αντλήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2025), διαθέσιμα [εδώ](#).

⁹ Water Europe (2024), Socio-economic study on the value of the EU investment in water (Κοινωνικοοικονομική μελέτη σχετικά με την αξία των επενδύσεων της ΕΕ στον τομέα των υδάτων).

¹⁰ Έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για την Οικονομία των Υδάτων, 2024.

¹¹ Global water monitor: Συνοπτική έκθεση του 2024 | PreventionWeb.

¹² Επιτεύχθηκε κατά τη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τα ύδατα το 2023.

¹³ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 23ης Μαρτίου 2023 (EUCO 4/23).

¹⁴ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 7ης Μαΐου 2025, σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων [2024/2104(INI)].

¹⁵ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Αίτημα για μια Γαλάζια συμφωνία της ΕΕ» CCMI/209 της 25ης Οκτωβρίου 2023.

της για την περίοδο 2024-2029, εξήγγειλε τη νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων. Αυτό αναμένεται να βοηθήσει όλα τα μέρη της ΕΕ να βελτιώσουν τη διαχείριση των υδατικών συστημάτων της, να αντιμετωπίσουν τη λειψυδρία, να ενισχύσουν το ανταγωνιστικό καινοτόμο πλεονέκτημα της βιομηχανίας υδάτων¹⁶, υιοθετώντας παράλληλα μια προσέγγιση καθαρής και κυκλικής οικονομίας.

Τα κράτη μέλη έχουν οργανώσει τη διαχείριση των υδάτων τους με διάφορους τρόπους, με τη συμμετοχή διαφόρων μορφών δημόσιας ή ιδιωτικής ιδιοκτησίας, ή με συνδυασμό των δύο. Η εν λόγω στρατηγική σέβεται πλήρως αυτές τις εθνικές επιλογές και αναγνωρίζει ότι δεν υπάρχει μία ενιαία λύση, λαμβανομένου ιδίως υπόψη ότι η διαθεσιμότητα του νερού ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, όπως και η ευαισθησία των διαφόρων τομέων έναντι της καταπόνησης των υδάτινων πόρων.

2. ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η παρούσα στρατηγική καθορίζει μια πορεία που θα καταστήσει την Ευρώπη ανθεκτική στον τομέα των υδάτων, η οποία βασίζεται κυρίως στο όραμα για το 2050, όπως παρουσιάστηκε από την ΕΕ στη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τα ύδατα το 2023 για μια ΕΕ ανθεκτική στον τομέα των υδάτων, η οποία θα παρέχει ασφάλεια των υδάτινων πόρων για όλους. Αυτό συνεπάγεται την προστασία και την αποκατάσταση των υδάτινων οικοσυστημάτων, καθώς και τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ της παροχής και της ζήτησης νερού σύμφωνα με τις τρέχουσες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης του ανθρώπινου δικαιώματος σε ασφαλές πόσιμο νερό και αποχέτευση, χωρίς να υπονομούνται τα δικαιώματα των μελλοντικών γενεών.

Για να τεθεί η Ευρώπη σε μια πορεία ανθεκτικότητας των υδάτων, πρέπει να εργαστούμε για την επίτευξη τριών στόχων:

1. Αποκατάσταση και προστασία του κύκλου του νερού ως βάσης για τη βιώσιμη υδροδότηση.
2. Η οικοδόμηση μιας έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων οικονομίας από κοινού με τους πολίτες και τους οικονομικούς παράγοντες κατά τρόπο που να στηρίζει την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, να είναι ελκυστική για τους επενδυτές και να στηρίζει την ακμάζουσα βιομηχανία υδάτων της ΕΕ.
3. Διασφάλιση καθαρού και οικονομικά προσιτού νερού και αποχέτευσης για όλους ανά πάσα στιγμή και ενδυνάμωση των πολιτών όσον αφορά την ανθεκτικότητα των υδάτων.

Η νομοθεσία και οι πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, αποτελούν ισχυρή βάση για την επίτευξη αυτών των στόχων¹⁷. Τα κράτη μέλη — και οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές τους — βρίσκονται συχνά στην πλέον κατάλληλη θέση για να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της διαχείρισης των υδάτων, δεδομένου ότι γνωρίζουν καλύτερα τις τοπικές τους συνθήκες, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, καθώς και πιθανές λύσεις. Η παρούσα στρατηγική αναγνωρίζει πλήρως ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να οργανώνουν τα οικεία συστήματα υδροδότησης κατά την κρίση τους, εντός των ορίων της

¹⁶ Στην παρούσα ανακοίνωση, η βιομηχανία υδάτων καλύπτει επιχειρήσεις —δημόσιες ή ιδιωτικές— που δραστηριοποιούνται στην παροχή (πόσιμου) νερού και την επεξεργασία λυμάτων, συμπεριλαμβανομένων αστικών και βιομηχανικών λυμάτων. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, υδραυλικά έργα, κατασκευή υποδομών ύδρευσης, ανάπτυξη και παροχή εξοπλισμού και τεχνολογιών που σχετίζονται με τα ύδατα.

¹⁷ Βλ. επισκόπηση των βασικών στόχων που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία στο παράρτημα II.

νομοθεσίας της ΕΕ. Προκειμένου να στηρίξει τις πρωτοβουλίες των κρατών μελών και να ενισχύσει τη διασυνοριακή συνεργασία στον τομέα των υδάτων, προσδιορίζει πέντε τομείς δράσης της ΕΕ: i) διακυβέρνηση και εφαρμογή, ii) χρηματοδότηση, επενδύσεις και υποδομές, iii) ψηφιοποίηση, iv) έρευνα και καινοτομία, βιομηχανία και δεξιότητες, και v) ασφάλεια και ετοιμότητα.

2.1 Αποκατάσταση και προστασία του κύκλου του νερού ως βάσης για τη βιώσιμη υδροδότηση

Η ομαλή λειτουργία του κύκλου του νερού είναι απαραίτητη για την ανθεκτικότητα των υδάτων. Το νερό κινείται σε έναν κύκλο ο οποίος αποθηκεύει, καθαρίζει και αποδεσμεύει το νερό με φυσικό τρόπο. Αυτή η διαδικασία εξαρτάται από την υγεία των εδαφών, των υγροτόπων, των δασών και άλλων οικοσυστημάτων. Ωστόσο, η υπερεκμετάλλευση και η κακή διαχείριση των υδάτινων πόρων, η ρύπανση, καθώς και η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος έχουν επηρεάσει σημαντικά αυτόν τον κύκλο, μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό την ποσότητα αλλά και υποβαθμίζοντας την ποιότητα των υδάτων.

Το υφιστάμενο πλαίσιο της ΕΕ για τα γλυκά ύδατα, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας-πλαisiού για τα ύδατα¹⁸, της οδηγίας για τη διαχείριση των πλημμυρών¹⁹ και του κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης²⁰, παρέχει ένα ολοκληρωμένο ρυθμιστικό πλαίσιο για τον κύκλο του νερού στην Ευρώπη. Ωστόσο, η αποτελεσματική εφαρμογή θα είναι απαραίτητη για την αποκατάσταση του κύκλου του νερού τόσο ως προς την ποσότητα όσο και ως προς την ποιότητα. Ο στόχος της οδηγίας-πλαisiού για τα ύδατα, συγκεκριμένα η επίτευξη καλής κατάστασης όλων των υδατικών συστημάτων έως το 2027²¹ και οι στόχοι της οδηγίας για τις πλημμύρες εξακολουθούν να αποτελούν την πυξίδα για την ανάληψη δράσης. Η Επιτροπή θα δώσει προτεραιότητα στην επιβολή με βάση την τελευταία αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού (ΣΔΛΑΠ) και των σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας (ΣΔΚΠ) στο πλαίσιο διαλόγου με τα κράτη μέλη²². Προκειμένου να στηρίξει περαιτέρω τις προσπάθειες των κρατών μελών όσον αφορά την αντιμετώπιση της λειψυδρίας και της ξηρασίας, η Επιτροπή θα αναπτύξει δείκτες για τη λειψυδρία και θα δημοσιεύσει τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα σχέδια διαχείρισης της ξηρασίας. Ο κανονισμός για την αποκατάσταση της φύσης παρέχει μια ευκαιρία για τη στήριξη της διαχείρισης της ποσότητας των υδάτων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας τόσο έναντι της ξηρασίας όσο και των πλημμυρών με λύσεις που βασίζονται στη φύση. Η ανθεκτικότητα των υδάτων και η ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή πρέπει

¹⁸ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

¹⁹ Οδηγία 2007/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας (ΕΕ L 288 της 6.11.2007, σ. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj>).

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1991 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2024, για την αποκατάσταση της φύσης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 (ΕΕ L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).

²¹ Έκθεση του ΕΟΠ για την κατάσταση των υδάτων στην ΕΕ <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

²² Η Επιτροπή εξέδωσε ειδικές ανά χώρα συστάσεις για 7 θεματικούς τομείς: α) ταχεία δράση για τη μείωση του ελλείμματος συμμόρφωσης, β) αύξηση των επενδύσεων, γ) αντιμετώπιση των βασικών πιέσεων, δ) ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι ακραίων φαινομένων που σχετίζονται με τα ύδατα (συμπεριλαμβανομένης ειδικής σύστασης για την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας για τις πλημμύρες), ε) διασυνοριακή συνεργασία, στ) εξαιρέσεις, και ζ) παρακολούθηση, αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-framework-directive/implementation-reports_el.

να ενσωματωθούν πλήρως στα εθνικά σχέδια αποκατάστασης που θα καταρτιστούν έως το 2026.

Ο στόχος της οδηγίας-πλαisiού του 2008 για τη θαλάσσια στρατηγική για την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων έως το 2020 δεν επιτεύχθηκε. Η θαλάσσια βιοποικιλότητα μειώνεται και η ρύπανση από ποταμούς εξακολουθεί να βλάπτει τη θαλάσσια ζωή. Κατόπιν πρόσφατης αξιολόγησης²³, η Επιτροπή πρόκειται να αναθεωρήσει την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, με σκοπό τη βελτίωση της συνοχής με το κεκτημένο της ΕΕ για τα γλυκά ύδατα, εστιάζοντας στην επίτευξη αποτελεσμάτων μέσω της μείωσης των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων και στη βελτίωση της διαχείρισης και διακυβέρνησης δεδομένων σε όλες τις περιφερειακές συμβάσεις για τις θάλασσες.

Εκτός από την ισχύουσα νομοθεσία, πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για τη βελτίωση της συγκράτησης των υδάτων στη γη. Σύμφωνα με το σύμφωνο της ΕΕ για τους ωκεανούς, πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στην πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των οικοσυστημάτων μας για την αποθήκευση, τον καθαρισμό, την αποδέσμευση και την αποκατάσταση των υδάτων στην ξηρά και στη θάλασσα, με βάση την προσέγγιση «από την πηγή έως τη θάλασσα». Κατά την επιστροφή τους στη θάλασσα, τα γλυκά ύδατα αποθηκεύονται με φυσικό τρόπο σε εδάφη, δάση, υγροτόπους, πλημμυρικές περιοχές και άλλα οικοσυστήματα. Είναι αναγκαίο να αποκατασταθεί η φυσική λειτουργία των τοπίων μας ως σπόγγων, με σκοπό την αναπλήρωση του αποθέματος υπόγειων υδάτων και την προστασία της βιοποικιλότητας. Για τον καλύτερο συντονισμό και την ενίσχυση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών²⁴ που αποσκοπούν στην αύξηση της συγκράτησης των υδάτων στη γη, η Επιτροπή θα αναπτύξει έναν μηχανισμό για την ενίσχυση της συγκράτησης των υδάτων, ο οποίος θα παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο για νέες και υφιστάμενες πρωτοβουλίες με σκοπό την αύξηση της συγκράτησης των υδάτων στη γη. Όπως προβλέπεται στο όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα, η Επιτροπή προτίθεται επίσης να προσφέρει κίνητρα και να στηρίζει γεωργικές πρακτικές που αποκαθιστούν, διατηρούν ή βελτιώνουν την υγεία του εδάφους, όπως η βιολογική γεωργία και οι αγροοικολογικές προσεγγίσεις που συγκρατούν το νερό στο έδαφος. Στις αστικές περιοχές, θα πρέπει να προωθηθούν οι λεγόμενες «πόλεις-σφουγγάρια», οι οποίες θα σχεδιαστούν με γνώμονα λύσεις που βασίζονται στη φύση με στόχο την απορρόφηση και την αποδέσμευση του νερού με ελεγχόμενο τρόπο. Επιπλέον, είναι απαραίτητη η ολοκληρωμένη διαχείριση των γλυκών και θαλάσσιων υδάτων. Η ρύπανση των ποταμών, η διατάραξη των ροών ιζημάτων και η λειψυδρία έχουν ισχυρό αντίκτυπο στην υγεία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και στη βιωσιμότητα των κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων που εξαρτώνται απ' αυτά, όπως είναι η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια ή ο τουρισμός²⁵. Οι παράκτιες περιοχές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον κύκλο του νερού και είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη της εισροής ρύπανσης από χερσαίες πηγές στη θάλασσα. Ο αποτελεσματικός χωροταξικός σχεδιασμός μπορεί να μειώσει την ευαισθησία των παράκτιων κοινοτήτων και πόλεων, των θαλάσσιων λιμένων και των δέλτα των ποταμών που βρίσκονται σε χαμηλό υψόμετρο στην κλιματική αλλαγή, ενώ οι θαλάσσιοι λιμένες πρέπει επίσης να συμβάλουν στην ελαχιστοποίηση της ρύπανσης από τα πλοία μέσω της τήρησης των

²³ [Αξιολόγηση της οδηγίας-πλαisiού για τη θαλάσσια στρατηγική \[SWD\(2025\) 50\]](#) και του [παραρτήματός](#) της.

²⁴ Αποστολές για την προσαρμογή και το έδαφος, κατευθυντήριες γραμμές για ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή τοπία, θεματική εταιρική σχέση της αστικής ατζέντας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (UAEU) με θέμα «Πόλεις με ευαισθησία στο υδάτινο στοιχείο» και έργο «Sponge City» στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg για την περιοχή του Δούναβη.

²⁵ Macias, D., Bisselink, B., Carmona-Moreno, C. et al. The overlooked impacts of freshwater scarcity on oceans as evidenced by the Mediterranean Sea. *Nat Commun* 16, 998 (2025).

σχετικών νόμων και πολιτικών. Αυτό είναι επίσης ένα από τα θέματα που πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο της ενωσιακής στρατηγικής για τους λιμένες την οποία ανακοίνωσε η Επιτροπή. Τέλος, η βιώσιμη και ολοκληρωμένη διαχείριση των εσωτερικών πλωτών οδών μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ανθεκτικότητα των υδάτων, μέσω της καλύτερης προσαρμογής στις ξηρασίες και τις πλημμύρες, διατηρώντας παράλληλα τη συνδεσιμότητα των διαδρομών ναυτιλίας.

Η αποθήκευση νερού σε ταμιευτήρες και άλλες ανθρωπογενείς δομές απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και προσεκτικό σχεδιασμό και συντονισμό, δεδομένου ότι πολλοί οικονομικοί τομείς χρειάζονται σταθερή παροχή νερού και συχνά έχουν διαφορετικές ανάγκες κατά τη διάρκεια του έτους²⁶. Η δράση που αναλαμβάνεται για τη διαχείριση των υδάτων θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα σε λύσεις που βασίζονται στη φύση, αλλά πρέπει να βασίζεται και σε ανθρωπογενείς δομές ή σε συνδυασμό των δύο. Κατά τον σχεδιασμό νέων φραγμάτων και ταμιευτήρων θα πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών φορέων, και να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω δράσεις εντάσσονται στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης και βιώσιμης στρατηγικής για τη διαχείριση των υδάτων, η οποία αντικατοπτρίζει πλήρως μακροπρόθεσμα σενάρια αναφοράς και προβλέψεις για το κλίμα, ώστε να αποφεύγονται οι μη αξιοποιήσιμες επενδύσεις.

Η ποιότητα και η ποσότητα των υδάτων είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, οπότε πρέπει να συνεχίσουμε να καταβάλλουμε προσπάθειες για την πρόληψη της ρύπανσης στην πηγή της. Το 2021 μόνο το 39,5 % των επιφανειακών υδάτων της ΕΕ είχε καλή οικολογική κατάσταση και μόνο το 26,8 % καλή χημική κατάσταση²⁷. Πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες και να επικεντρωθούν στο να προληφθούν η μη βιώσιμη χρήση και διαχείριση της γης, καθώς και των υδρομορφολογικών αλλαγών, η διαρθρωτική κακοδιαχείριση των υδάτων λόγω τόσο της νόμιμης όσο και της παράνομης υπεράντλησης, η μη αποδοτική χρήση των υδάτων σε όλους τους τομείς και η ρύπανση των υδάτων η οποία συνδέεται με δραστηριότητες όπως η γεωργία, η βιομηχανική παραγωγή, η εξόρυξη και η διαχείριση αποβλήτων.

Η ρύπανση των υδάτων έχει άμεσο αντίκτυπο στην υγεία. Μπορεί να οδηγήσει σε ασθένειες που μεταδίδονται μέσω του νερού και να επιδεινώσει τη μικροβιακή αντοχή. Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 κατέδειξε τη σημασία της παρακολούθησης των παθογόνων παραγόντων και των παραμέτρων υγείας στα λύματα σύμφωνα με την προσέγγιση «Μία υγεία», καθώς η υγεία των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών και του περιβάλλοντος είναι άρρηκτα συνδεδεμένες²⁸. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τη δημιουργία ικανοτήτων και την ανάπτυξη υποδομών για την επιτήρηση των λυμάτων, ιδίως καθώς η κλιματική αλλαγή

²⁶ Έγγραφο καθοδήγησης αριθ. 24 για την κοινή στρατηγική για την εφαρμογή της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα, με θέμα τη διαχείριση των λεκανών απορροής ποταμών σε ένα μεταβαλλόμενο κλίμα, διαθέσιμο [εδώ](#).

²⁷ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ) και της οδηγίας για τις πλημμύρες (2007/60/ΕΚ) (Τρίτα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού Δεύτερα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας) [COM(2025) 2 final].

²⁸ Σύσταση 2023/C 220/01 του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση των δράσεων της ΕΕ για την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής, δέσμη προτάσεων για τα φαρμακευτικά προϊόντα, και αναδιάρθρωση της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων [(ΕΕ) 2024/3019].

επιδεινώνει τους κινδύνους για την υγεία οι οποίοι προκαλούνται από ασθένειες που σχετίζονται με το νερό²⁹.

Απαιτείται η ανάληψη επείγουσας δράσης για την αντιμετώπιση των ρύπων που θέτουν σε κίνδυνο τις ζωτικής σημασίας πηγές πόσιμου νερού. Οι εξαιρετικά ανθεκτικοί ρύποι, όπως τα PFAS³⁰, εξακολουθούν να συσσωρεύονται στο σύνολο των υδάτων της ΕΕ και προκαλούν επιπτώσεις στην υγεία που εκτιμάται ότι κυμαίνονται μεταξύ 52 και 84 δισ. EUR ετησίως³¹. Αυτό αποτελεί επίσης σημαντική πηγή ανησυχίας για το κοινό. Η ρύπανση των υδάτων και της θάλασσας, μεταξύ άλλων από μικροπλαστικά, πρέπει να καταπολεμηθεί στην πηγή ή σε όλες τις οδούς σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση³². Επιπλέον, η ΕΕ πρέπει να καταβάλει αποφασιστικές προσπάθειες για τον καθαρισμό περιοχών που έχουν ήδη μολυνθεί έντονα από αυτές, καθώς και από άλλες πανταχού παρούσες, ανθεκτικές, βιοσυσσωρεύσιμες και τοξικές ουσίες, ιδίως όταν οι ουσίες αυτές εξακολουθούν να είναι απαραίτητες για την κοινωνία και για βιομηχανικές χρήσεις. Ο καθαρισμός θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», με τη διάθεση δημόσιου χρήματος για τον καθαρισμό ορφανών χώρων διάθεσης αποβλήτων, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν μπορεί να βρεθεί υπεύθυνος φορέας. Ενώ οι προσπάθειες αποκατάστασης είναι πολύ δαπανηρές³³, η έρευνα και η καινοτομία μπορούν να μειώσουν σημαντικά το κόστος αυτό μέσω καινοτόμων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών βιολογικής βάσης, οι οποίες θα προωθηθούν στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη βιοοικονομία. Επιπλέον, εάν βρεθούν εταίροι που είναι πρόθυμοι να επενδύσουν από κοινού με την ΕΕ, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για τη θέσπιση πρωτοβουλίας δημόσιου-ιδιωτικού τομέα με σκοπό την επίτευξη τεχνολογικής επανάστασης όσον αφορά εφικτές και οικονομικά προσιτές μεθόδους για την ανίχνευση και την αποκατάσταση της μόλυνσης από PFAS και άλλες ανθεκτικές χημικές ουσίες.

Ο περιορισμός της ρύπανσης των υδάτινων οικοσυστημάτων από θρεπτικές ουσίες θα πρέπει να τεθεί στο επίκεντρο της αποκατάστασης της ποιότητας των υδάτων. Οι θρεπτικές ουσίες που προέρχονται από τη γεωργία, τους αστικούς οικισμούς και από άλλες πηγές έχουν επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και προκαλούν έξαρση του φυτοπλαγκτού και εξάντληση του οξυγόνου, κάτι που επιφέρει θανατηφόρες συνέπειες για τα υδάτινα οικοσυστήματα. Αυτό εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση και προκαλεί κοινωνικοοικονομικές απώλειες που εκτιμάται ότι κυμαίνονται μεταξύ 75 και 485 δισ. EUR

²⁹ Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2024), Responding to climate change impacts on human health in Europe: focus on floods, droughts and water quality (Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην ανθρώπινη υγεία στην Ευρώπη: εστίαση στις πλημμύρες, στις ξηρασίες και στην ποιότητα των υδάτων). Έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 3/2024.

³⁰ Υπερφθοριωμένες και πολυφθοριωμένες αλκυλιωμένες ουσίες.

³¹ [Σκανδιναβικό Συμβούλιο Υπουργών, στοιχεία του 2019.](#)

³² Οι δράσεις για την αποκατάσταση της μόλυνσης από PFAS οι οποίες καθορίζονται στην εν λόγω στρατηγική συμπληρώνουν τις προσπάθειες της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των εκπομπών PFAS στην πηγή στο πλαίσιο της νομοθεσίας REACH για τα χημικά προϊόντα. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, έως το τέλος του 2025, η Επιτροπή προβλέπει ότι θα επιβάλει περιορισμό για όλα τα PFAS στους αφρούς πυρόσβεσης, που αποτελούν μία από τις κύριες πηγές εκπομπών.

³³ Το οικονομικό κόστος του καθαρισμού της μόλυνσης από PFAS στην Ευρώπη εκτιμάται ότι κυμαίνεται από 5 έως 100 δισ. EUR ετησίως. Μάλιστα, μόνο στον τομέα των υδάτων παρατηρείται αύξηση έως και 18 δισ. EUR ετησίως για την επεξεργασία των πόσιμων υδάτων, ενώ το κόστος για την επεξεργασία λυμάτων και τη διαχείριση της ύλης καθαρισμού λυμάτων εκτιμάται ότι είναι ακόμα υψηλότερο. Το κόστος αυτό εκτιμήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Forever Lobbying Project». Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση <https://foreverpollution.eu/lobbying/>.

ετησίως μόνο όσον αφορά το άζωτο³⁴. Το κόστος αυτό επιτάσσει την επίσπευση της δράσης από την πηγή έως τη θάλασσα, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης εφαρμογής της οδηγίας για τη νιτρορύπανση σε όλα τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα συνδράμει τα κράτη μέλη στην αξιολόγηση της προσαρμοσμένης μείωσης των φορτίων θρεπτικών ουσιών που απαιτείται, μεταξύ άλλων μέσω βελτιωμένης μοντελοποίησης, διαδραστικών χαρτών και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τη βελτιωμένη και ολοκληρωμένη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών μέσω διαφόρων υφιστάμενων φόρουμ, να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση εγκαταστάσεων αποθήκευσης κοπριάς και να προωθήει την κυκλικότητα των θρεπτικών ουσιών, η οποία μπορεί να συμβάλει στη μείωση της χρήσης συνθετικών λιπασμάτων. Σε συνέργεια με τον άξονα εργασιών για την κτηνοτροφία που ανακοινώθηκε στο όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα, οι δράσεις αυτές θα συμπληρώσουν την ανάπτυξη ενός μακρόπνοου οράματος που σέβεται την ποικιλομορφία της κτηνοτροφικής παραγωγής στην ΕΕ, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητά της. Θα ενισχύσουν επίσης τις προσπάθειες για την προώθηση της εκτατικοποίησης της γεωργίας σε περιοχές με υψηλή συγκέντρωση ζωικού κεφαλαίου.

Εμβληματικές δράσεις — Αποκατάσταση και προστασία του κύκλου του νερού	Χρονοδιάγραμμα
Καθορισμός, μεταξύ άλλων μέσω διαρθρωμένων διαλόγων με τα κράτη μέλη, προτεραιοτήτων εφαρμογής της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα και της οδηγίας για τις πλημμύρες, με έμφαση στην ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων.	2025-2026
Αναθεώρηση της οδηγίας-πλαισίου για τη θάλασσα στρατηγική.	2027
Ανάπτυξη δεικτών λειψυδρίας και τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα σχέδια διαχείρισης της ξηρασίας.	2026-2027
<p>Στήριξη στην αντιμετώπιση των κύριων πηγών ρύπανσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρωτοβουλία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την επίτευξη τεχνολογικής επανάστασης όσον αφορά εφικτές και οικονομικά προσιτές μεθόδους για την ανίχνευση και την αποκατάσταση της ρύπανσης από PFAS και άλλες ανθεκτικές χημικές ουσίες, εάν βρεθούν οι κατάλληλοι εταίροι. • Δημιουργία εργαλειοθήκης παροχής βοήθειας για τα κράτη μέλη με σκοπό τη στήριξη δράσεων για τη μείωση της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες, μεταξύ άλλων μέσω βελτιωμένης μοντελοποίησης, διαδραστικών χαρτών και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. 	<p>2027</p> <p>2026-2027</p>

2.2 Οικοδόμηση μιας έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων οικονομίας που δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο, στηρίζει την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και προσελκύει επενδυτές

Το νερό είναι πεπερασμένος πόρος που πρέπει να χρησιμοποιείται με αποδοτικό τρόπο. Πρέπει να μειώσουμε τη ζήτηση σε όλους τους τομείς της οικονομίας, προωθώντας την εξοικονόμηση νερού, την αποδοτική χρήση και την επαναχρησιμοποίησή του. Λόγω της

³⁴ Van Grinsven et al., Costs and Benefits of Nitrogen for Europe and Implications for Mitigation, 2013. Το κόστος των εκπομπών αζώτου και των ζημιών περιλαμβάνει τις εκπομπές από όλους τους τομείς στα επιφανειακά, υπόγεια και θαλάσσια ύδατα και στην ατμόσφαιρα.

αυξημένης λειψυδρίας και ξηρασίας, αυτό είναι απαραίτητο για τη συνέχιση της διασφάλισης της υδροδότησης, την ικανοποίηση των απαιτήσεων διαφόρων χρηστών με δίκαιο τρόπο και τη στήριξη των υδάτινων και χερσαίων οικοσυστημάτων. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περιοχές με έντονες εστίες υπερεκμετάλλευσης, όπου η λειψυδρία αποκτά συστημικό χαρακτήρα και καθίσταται σημαντικός περιορισμός στην οικονομική ανάπτυξη, μεταξύ άλλων σε ορισμένες απομακρυσμένες και νησιωτικές κοινότητες όπου η διαθεσιμότητα γλυκών υδάτων είναι περιορισμένη. Με την περαιτέρω κλιματική αλλαγή, οι περιοχές που πλήττονται από τη λειψυδρία θα αυξηθούν σημαντικά³⁵. Η αποδοτική χρήση πρέπει να επικεντρωθεί ιδίως στους πλέον εντατικούς χρήστες νερού, τόσο στους σημερινούς όσο και στους μελλοντικούς, οι οποίοι έχουν επίσης το μεγαλύτερο συμφέρον να αποφύγουν την υπερβολική άντληση νερού που θα οδηγήσει σε πιθανή διαταραχή στον εφοδιασμό.

Η αποδοτική χρήση των υδάτων είναι καίριας σημασίας και πρέπει να λάβει προτεραιότητα. Η παρούσα στρατηγική συνοδεύεται από σύσταση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της προτεραιότητας στην αποδοτική χρήση των υδάτων, η οποία βασίστηκε στην πρακτική εφαρμογή της αρχής της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση³⁶. Καθορίζει κατευθυντήριες αρχές για τη λήψη αποφάσεων και τις επενδύσεις με βάση μια σαφή και προβλέψιμη, αλλά ευέλικτη, ιεράρχηση προτεραιοτήτων όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης της ζήτησης και της προσφοράς νερού. Σε ολόκληρη την ΕΕ, προτεραιότητα θα πρέπει να είναι ο περιορισμός της ζήτησης και των υπεραντλήσεων νερού. Θα πρέπει να ακολουθεί η αποδοτική χρήση βάσει σχεδιασμού και η επαναχρησιμοποίηση, ενώ η αύξηση του εφοδιασμού θα πρέπει να αποτελεί την έσχατη λύση.

Για να κατευθύνει την ανάληψη δράσης σχετικά με την αποδοτική χρήση των υδάτων σε ολόκληρη την ΕΕ, με γνώμονα τις δυνατότητες εξοικονόμησης νερού³⁷, η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει την ενίσχυση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων κατά τουλάχιστον 10 % έως το 2030. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς με σκοπό την ανάπτυξη κοινής μεθοδολογίας για τους στόχους αποδοτικής χρήσης των υδάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις εδαφικές και άλλες διαφορές μεταξύ χωρών, περιφερειών και τομέων. Σε αυτήν τη βάση, κατά την επανεξέταση της παρούσας στρατηγικής το 2027, η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει κοινούς δείκτες αναφοράς. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη θέσει συγκεκριμένους στόχους για την ενίσχυση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο ή σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμών³⁸. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να καθορίσουν τους δικούς τους στόχους για την αποδοτική χρήση των υδάτων, με βάση τις συνθήκες που επικρατούν σε εθνικό επίπεδο.

Η έξυπνη ως προς τη διαχείριση των υδάτων οικονομία απαιτεί καλύτερο έλεγχο των πόρων. Με βάση τα στοιχεία της περιόδου 2010-2021³⁹, το 81 % της συνολικής κατανάλωσης νερού διοχετεύεται σε χρήστες που αντλούν νερό απευθείας στην πηγή με τη χρήση ιδιωτικών συστημάτων, ενώ πολλά κράτη μέλη δεν διαθέτουν ακριβή στοιχεία σχετικά με τη διαθεσιμότητα γλυκών υδάτων στο έδαφός τους. Σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, οι αρχές πρέπει να διενεργούν επικαιροποιημένες αξιολογήσεις της διαθεσιμότητας και

³⁵ Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ), Ευρωπαϊκή εκτίμηση κλιματικών κινδύνων (EUCRA), 2024. Βλ. ιδίως κεφάλαιο 5 «Ασφάλεια των υδάτων» για αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη λειψυδρία.

³⁶ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_el.

³⁷ Water savings for a water resilience Europe (Εξοικονόμηση νερού για μια Ευρώπη ανθεκτική στον τομέα των υδάτων), Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος 2025, υπό έκδοση.

³⁸ Για παράδειγμα, η Γαλλία έχει θέσει ως στόχο τη μείωση της άντλησης υδάτων κατά 10 % έως το 2030.

³⁹ Water Europe (2024), Socio-economic study on the value of the EU investment in water (Κοινωνικοοικονομική μελέτη σχετικά με την αξία των επενδύσεων της ΕΕ στο νερό).

της άντλησης υδάτων από τους χρήστες υδάτων και να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την καταγραφή και τον έλεγχο του συνόλου των αντλήσεων, απωλειών και επιστροφών. Η ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων μέτρησης υδάτων σε όλους τους οικονομικούς τομείς θα συμβάλει στην αυστηρή παρακολούθηση των ροών του νερού, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να διαχειρίζονται αποτελεσματικότερα τη χρήση των υδάτων τους. Η Επιτροπή θα προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τα ισοζύγια νερού και την έξυπνη μέτρηση υδάτων σε όλους τους οικονομικούς τομείς. Θα καταβάλει επίσης προσπάθειες για τη δρομολόγηση πρωτοβουλίας της ΕΕ σχετικά με τις υποδομές ύδρευσης και τους έξυπνους μετρητές για όλους (βλ. ενότητα 3.3). Επιπλέον, έως το τέλος του 2026 θα αξιολογήσει την ποιότητα των διαθέσιμων στοιχείων για τα ύδατα και, κατά περίπτωση, θα αναθεωρήσει τη σχετική νομοθεσία για την εισαγωγή νέων ενοτήτων περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών για τους λογαριασμούς υδάτων⁴⁰.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην αξιολόγηση και, εφόσον είναι δυνατόν, στον περιορισμό των αναγκών σε νερό που συνδέονται με τον καθαρό βιομηχανικό και ψηφιακό μετασχηματισμό και στη στήριξή του μέσω έξυπνου σχεδιασμού της χρήσης των υδάτων.

Βασικοί τομείς για τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ, όπως η παραγωγή συσσωρευτών, οι ημιαγωγοί, το υδρογόνο, τα μικροκυκλώματα και τα κέντρα δεδομένων, καταναλώνουν μεγάλους όγκους συχνά υπερκάρου νερού⁴¹. Ταυτόχρονα, η προώθηση της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και η απαnthρακοποίηση του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ θα συμβάλουν στη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων⁴². Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να μεγιστοποιηθεί η εξοικονόμηση νερού και ενέργειας, οι οποίες συνήθως συμβαδίζουν, ενώ πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ανθεκτικότητα των υδάτων κατά τον χωροταξικό σχεδιασμό. Ειδικότερα, για την προώθηση της εξοικονόμησης νερού στα κέντρα δεδομένων, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την ενεργειακή τους απόδοση και τη συνολική βιωσιμότητά τους και θα προτείνει ελάχιστα πρότυπα επιδόσεων, μεταξύ άλλων για την κατανάλωση νερού⁴³. Προκειμένου να στηρίξει τα κράτη μέλη στον εντοπισμό των βέλτιστων τομέων για τη δημιουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με μεγάλη κατανάλωση νερού και να προσελκύσει τις αναγκαίες επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, η Επιτροπή θα ενισχύσει τα υφιστάμενα εργαλεία οπτικής απεικόνισης, συγκεντρώνοντας περιβαλλοντικά δεδομένα και δεδομένα που σχετίζονται με τα δίκτυα ύδρευσης και ενέργειας.

Η ασφαλής επαναχρησιμοποίηση των υδάτων στη γεωργία, στην παραγωγή ενέργειας και στις βιομηχανικές διεργασίες πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων. Επί του παρόντος, μόλις το 2,4 % των λυμάτων επαναχρησιμοποιείται στην ΕΕ, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών, οι οποίες κυμαίνονται από μηδέν έως 80 %⁴⁴. Η Επιτροπή θα στηρίξει τα κράτη μέλη μέσω κατευθυντήριων γραμμών για την ασφαλή επαναχρησιμοποίηση των υδάτων, καθώς και μέσω

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/3024 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 691/2011 όσον αφορά την εισαγωγή νέων ενοτήτων περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών.

⁴¹ Water Europe (2024), Socio-economic study on the value of the EU investment in water (Κοινωνικοοικονομική μελέτη σχετικά με την αξία των επενδύσεων της ΕΕ στο νερό).

⁴² ΔΟΕ, Clean energy can help to ease the water crisis (Η καθαρή ενέργεια μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό της κρίσης του νερού), 22 Μαρτίου 2023.

⁴³ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (αναδιατύπωση).

⁴⁴ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει το έγγραφο Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων [SWD(2018) 249 final].

της ανάπτυξης ικανοτήτων στο πλαίσιο της εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας⁴⁵. Έως τον Ιούνιο του 2028 η Επιτροπή θα αξιολογήσει τον κανονισμό για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων και, στη συνέχεια, θα εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του εν αναμονή των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

Όσον αφορά τη δημόσια ύδρευση, η οποία αντιστοιχεί στο 13 % της κατανάλωσης νερού στην ΕΕ, πρέπει να δοθεί έμφαση στην καταπολέμηση των διαρροών και των ακούσιων απωλειών, με τη στήριξη ψηφιακών εργαλείων. Δεδομένου ότι τα τρέχοντα εθνικά επίπεδα διαρροής κυμαίνονται από 8 % έως 57 %, υπάρχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης, ιδίως μέσω των έξυπνων συστημάτων μέτρησης υδάτων και της τηλεμέτρησης. Η οδηγία για το πόσιμο νερό απαιτεί από τα κράτη μέλη να μειώσουν τις διαρροές στα δίκτυα ύδρευσης. Τα κράτη μέλη με επίπεδα διαρροής νερού που υπερβαίνουν το όριο σε επίπεδο ΕΕ —το οποίο θα καθοριστεί έως το 2028— θα πρέπει να υποβάλουν, έως το 2030, εθνικά σχέδια δράσης για τη μείωση των διαρροών στα δίκτυα ύδρευσής τους.

Τα βιώσιμα συστήματα τροφίμων αποτελούν σημαντικό σύμμαχο για την ανθεκτικότητα των υδάτων και η κοινή γεωργική πολιτική μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο. Η βιώσιμη γεωργία και η διαχείριση των δασών συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της ανθεκτικότητας των υδάτων και κατά της κλιματικής αλλαγής, μετριάζοντας τις ξηρασίες και τις πλημμύρες (ενότητα 2.1). Από την άλλη πλευρά, η παραγωγή, η μεταποίηση, το λιανικό εμπόριο, η συσκευασία και η μεταφορά τροφίμων έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων. Η γεωργία αντιπροσωπεύει το 51 % της συνολικής κατανάλωσης νερού στην ΕΕ, ενώ σημειώνονται πολύ σημαντικές διαφορές μεταξύ της Βόρειας και της Νότιας Ευρώπης⁴⁶. Το όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα υπογραμμίζει τη σημασία της ποιότητας και της διαθεσιμότητας των υδάτων για την επισιτιστική ασφάλεια. Επιπλέον, η βιώσιμη αλιεία και η θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια θα πρέπει να λάβουν περαιτέρω στήριξη, καθώς δεν απαιτούν τη χρήση γλυκών υδάτων.

Η ΚΓΠ και τα εθνικά στρατηγικά σχέδια παρέχουν στήριξη για γεωργικές πρακτικές και επενδύσεις που ενισχύουν την αποδοτική χρήση των υδάτων και την κυκλικότητα και βελτιώνουν τη συγκράτηση των υδάτων, περιορίζοντας παράλληλα τη ρύπανση από θρεπτικές ουσίες και παρασιτοκτόνα. Στο πλαίσιο αυτό παρέχεται επίσης στήριξη στη βιολογική γεωργία, η οποία έχει πολλαπλά οφέλη που σχετίζονται με την υγεία του εδάφους και τον περιορισμό της χρήσης τεχνητών λιπασμάτων, ζιζανιοκτόνων και παρασιτοκτόνων. Είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη αξιοποιούν στο μέγιστο αυτές τις δυνατότητες και προωθούν γεωργικές πρακτικές ανθεκτικές στον τομέα των υδάτων, όπως η γεωργία ακριβείας, η στάγδην άρδευση, η επαναχρησιμοποίηση των υδάτων, η βελτιωμένη διαχείριση του εδάφους και χρήση παρασιτοκτόνων, τα χαρακτηριστικά τοπίου και οι καλλιέργειες με μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. Κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει κίνητρα στους γεωργούς για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων των εκμεταλλεύσεών τους, μεταξύ άλλων με σκοπό την καλύτερη διαχείριση των υδάτων.

Η παραγωγή ενέργειας με αποδοτική χρήση των υδάτων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ανθεκτικότητα των υδάτων. Το 17 % της συνολικής κατανάλωσης νερού στην ΕΕ

⁴⁵ Κανονισμός για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων, αναθεωρημένη οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές και αναθεωρημένη οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων.

⁴⁶ Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2024), Europe's state of water 2024 (Η κατάσταση των υδάτων στην Ευρώπη το 2024). Έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 7/2024, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη ή ως ψυκτικό μέσο⁴⁷. Εάν βρεθούν οι κατάλληλοι εταίροι που επιθυμούν να επενδύσουν από κοινού με την ΕΕ, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για τη θέσπιση πρωτοβουλίας δημόσιου-ιδιωτικού τομέα με σκοπό την επίτευξη τεχνολογικής επανάστασης όσον αφορά εφικτές και οικονομικά προσιτές μεθόδους ξηρής ψύξης.

Η ανθεκτικότητα των υδάτων θα πρέπει να ενσωματωθεί σε όλους τους βιομηχανικούς τομείς. Η αναθεωρημένη οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές θα διασφαλίσει ότι οι μεγάλοι βιομηχανικοί φορείς θα μειώσουν σταδιακά τη ζήτηση νερού, θα ενισχύσουν την αποδοτική χρήση των υδάτων και θα βελτιώσουν την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων σε όλες τις διαδικασίες παραγωγής. Η αποδοτική χρήση και η επαναχρησιμοποίηση των υδάτων θα πρέπει να ενσωματωθούν στους βιομηχανικούς τομείς με τη μεγαλύτερη κατανάλωση ύδατος, ιδίως μέσω των διαθέσιμων πλατφορμών στήριξης των ενδιαφερόμενων μερών⁴⁸. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα δρομολογήσει πιλοτικό έργο για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων σε επιλεγμένους βιομηχανικούς συνεργατικούς σχηματισμούς.

Η αύξηση του εφοδιασμού με τη χρήση θαλασσινού νερού για την αντικατάσταση του γλυκού νερού μπορεί να αποτελέσει μέρος της λύσης, ιδίως σε περιοχές που πλήττονται σοβαρά από τη λειψυδρία, εάν αυτό πραγματοποιηθεί με βιώσιμο τρόπο. Στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης διαχείρισης, η οποία δίνει προτεραιότητα στον περιορισμό της ζήτησης έναντι της αύξησης του εφοδιασμού με βάση τις τοπικές συνθήκες, η αφαλάτωση του θαλασσινού νερού μπορεί να παρέχει σταθερή παροχή νερού πέραν του υδρολογικού κύκλου. Ωστόσο, αυτή εξακολουθεί να είναι μια δαπανηρή και πολύ ενεργοβόρα διαδικασία, η οποία συνεπάγεται και σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα στηρίζει την καινοτομία στον συγκεκριμένο τομέα, με σκοπό τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως με την προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι καινοτόμες λύσεις αναμένεται επίσης να μετριάσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της απόρριψης της άλμης και να αυξήσουν την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση ενέργειας και ανόργανων συστατικών που περιέχονται στην άλμη στον βιομηχανικό τομέα.

Εμβληματικές δράσεις — Οικοδόμηση μιας έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων οικονομίας που δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο, στηρίζει την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και προσελκύει επενδυτές	Χρονοδιάγραμμα
Σύσταση σχετικά με την αρχή της προτεραιότητας στην αποδοτική χρήση των υδάτων, κατευθυντήριες γραμμές και έκθεση του ΕΟΠ σχετικά με το αναξιοποίητο δυναμικό αποδοτικής χρήσης των υδάτων.	2025-2026
Στήριξη της υιοθέτησης πρακτικών επαναχρησιμοποίησης των υδάτων και σε τομείς πέραν της γεωργίας και επανεξέταση του κανονισμού για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων.	2026-2028
Δημόσια ύδρευση: <ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη της μείωσης των διαρροών, του εκσυγχρονισμού των υποδομών και της διεξοδικής αξιολόγησης των δεδομένων. 	2025-2028

⁴⁷ Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2024), Europe’s state of water 2024 (Η κατάσταση των υδάτων στην Ευρώπη το 2024). <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

⁴⁸ Παράδειγμα αποτελεί η τρέχουσα πλατφόρμα στήριξης των ενδιαφερόμενων μερών για τις οδούς μετάβασης.

<p>Γεωργία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μεγιστοποίηση της χρήσης των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ για την ανθεκτικότητα των υδάτων μέσω της ανταλλαγής γνώσεων και καινοτόμων λύσεων που προωθούνται από το δίκτυο ΚΓΠ της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας (EIP-AGRI), καθώς και βελτιωμένες και ανεξάρτητες υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. • Κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, συνέχιση της παροχής κίνητρων στους γεωργούς για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων των εκμεταλλεύσεών τους, μεταξύ άλλων με σκοπό τη βέλτιστη διαχείριση των υδάτων. 	2025-2026
<p>Βιομηχανία και ενέργεια:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έναρξη πιλοτικού έργου για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών χωρίς χρήση ύδατος και με χρήση κλειστού κύκλου ύδατος, σε επιλεγμένους βιομηχανικούς συνεργατικούς σχηματισμούς. • Συμπερίληψη της χρήσης νερού στις παραμέτρους ενός κοινού ενωσιακού συστήματος για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των κέντρων δεδομένων και υποβολή προτάσεων για ελάχιστα πρότυπα επιδόσεων όσον αφορά την κατανάλωση νερού. • Πρωτοβουλία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την επίτευξη τεχνολογικής επανάστασης όσον αφορά εφικτές και οικονομικά προσιτές μεθόδους ξηρής ψύξης, εάν βρεθούν οι κατάλληλοι εταίροι. 	2025-2027

2.3 Εξασφάλιση καθαρού και οικονομικά προσιτού νερού για όλους, ενδυνάμωση των καταναλωτών και άλλων χρηστών

Η πρόσβαση σε ασφαλές και καθαρό πόσιμο νερό και σε αποχέτευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα. Μετά από τρεις δεκαετίες ανάπτυξης και εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για τα ύδατα, συμπεριλαμβανομένων της οδηγίας για το πόσιμο νερό και της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, σε συνδυασμό με σημαντικές επενδύσεις της ΕΕ, έχει εν γένει εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό και αποχέτευση σε ολόκληρη την ΕΕ σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων⁴⁹. Παρ' όλα αυτά, το 1,5 % του πληθυσμού της ΕΕ ζει χωρίς βασικές εγκαταστάσεις υγιεινής, ενώ περίπου το 4 % δεν διαθέτει κατάλληλη πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό. Οι δράσεις που αναλαμβάνονται στον τομέα αυτόν πρέπει να διασφαλίζουν συμπεριληπτικές και ισότιμες προσπάθειες για την αντιμετώπιση των αναγκών των γυναικών και των ευάλωτων ομάδων, όπως τα άτομα με αναπηρία και οι μειονότητες, καθώς και των λιγότερο εύπορων περιφερειών της ΕΕ, με σκοπό την προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών. Όσον αφορά τις τελευταίες, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι ειδικές κλιματικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σε συνδυασμό με τις ανεπαρκείς υποδομές ύδρευσης, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα την πρόσβαση σε πόσιμο νερό. Άλλη μια σημαντική πτυχή είναι η υποστήριξη συστημάτων διήθησης υδάτων σε περιοχές με σκληρό ή πολύ σκληρό νερό.

⁴⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_el.

Οι καταναλωτές διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υδάτων. Εκτός από το καθιερωμένο οικολογικό σήμα της ΕΕ, ο κανονισμός για τον οικολογικό σχεδιασμό όσον αφορά τα βιώσιμα προϊόντα (στο εξής: ESPR)⁵⁰ θα βοηθήσει τους καταναλωτές να μειώσουν την κατανάλωση νερού επιλέγοντας λιγότερο ρυπογόνα προϊόντα με πιο αποδοτική χρήση νερού. Με αυτόν τον τρόπο, η ζήτηση αναμένεται να μετατοπιστεί προς προϊόντα με έξυπνη χρήση των υδάτων, κάτι που θα ενισχύσει την καθαρή και κυκλική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Εμφανίζονται νέες ιδιωτικές πρωτοβουλίες, όπως η ενοποιημένη επισήμανση νερού, για την αξιολόγηση των προϊόντων ως προς την αποδοτική χρήση των υδάτων.

Όσον αφορά τη χρήση νερού στη στέγαση και στον πολεοδομικό σχεδιασμό, η εξοικονόμηση ενέργειας και η εξοικονόμηση νερού θα πρέπει πάντα να συμβαδίζουν. Η νέα οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων⁵¹, η οποία στηρίζει την ενεργειακή απόδοση, συμπεριλαμβανομένης της αποδοτικότητας στη χρήση του ζεστού νερού, ως έναν από τους στόχους της, και το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους παρέχουν σημαντικές ευκαιρίες για την ενίσχυση των προσπαθειών με σκοπό την αύξηση της ανθεκτικότητας των υδάτων σε ολόκληρο το δομημένο περιβάλλον, ενισχύοντας παράλληλα τη συμμετοχή των χρηστών και των πολιτών και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τον χωροταξικό σχεδιασμό και συναφείς ιδέες με γνώμονα την ανθεκτικότητα των υδάτων. Αυτή η προσέγγιση θα αποτυπωθεί στο επικείμενο πρόγραμμα εργασίας του μηχανισμού για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους για την περίοδο 2026-2027 και στο επικείμενο σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης, το οποίο θα εξετάσει επίσης τη βιωσιμότητα της στέγασης, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας των υδάτων.

Πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή του κοινού στη διαχείριση των υδάτων. Η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης μπορεί να υποστηριχθεί με ψηφιακά εργαλεία και είναι καίριας σημασίας για την αύξηση της προθυμίας των πολιτών να εξοικονομήσουν νερό, αλλά και για τη μείωση της έκθεσής τους σε κινδύνους από πλημμύρες ή ξηρασίες (βλ. ενότητα 3). Η διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των απαιτήσεων ενημέρωσης του κοινού και διαφάνειας θα συμβάλει στην αύξηση της ευαισθητοποίησης και της ετοιμότητας των πολιτών ώστε να συμμετέχουν στη διακυβέρνηση των υδάτων χωρίς αποκλεισμούς. Η Επιτροπή θα προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την ευαισθητοποίηση και την παροχή εφοδίων στην κοινωνία ώστε να συμμετέχει αποτελεσματικότερα στη διαχείριση των υδάτων και στα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών και κινδύνων πλημμύρας.

Οι πολιτικές τιμολόγησης του νερού που βασίζονται στην πραγματική χρήση, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την ικανότητα πληρωμής είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διασφάλιση της πρόσβασης στο νερό, δημιουργώντας παράλληλα κατάλληλα κίνητρα για τους καταναλωτές και άλλους χρήστες. Η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα παρέχει κίνητρα για ορθές εθνικές πολιτικές τιμολόγησης του νερού, με βάση τον δίκαιο επιμερισμό

⁵⁰ Το πρόγραμμα εργασίας που εγκρίθηκε προσφάτως όσον αφορά τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα και την ενεργειακή επισήμανση για την περίοδο 2025-2030 περιλαμβάνει τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα/ενδύματα, τον σίδηρο, τον χάλυβα και το αλουμίνιο ως προϊόντα για τα οποία θα δημιουργηθούν νέες απαιτήσεις, καθώς και ορισμένα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα που σχετίζονται με το νερό, όπως πλυντήρια πιάτων και πλυντήρια ρούχων για τα οποία θα προβλεφθούν απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού και/ή ενεργειακές ετικέτες.

⁵¹ Η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε οι περιφερειακές και τοπικές αρχές να καταρτίσουν τοπικά σχέδια θέρμανσης και ψύξης τουλάχιστον σε δήμους που έχουν πάνω από 45 000 κατοίκους.

της ανάκτησης του κόστους και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Η αναθεωρημένη οδηγία για το πόσιμο νερό και η οδηγία για τα αστικά λύματα διασφαλίζουν την παροχή τακτικής και ολοκληρωμένης ενημέρωσης σχετικά με την κατανάλωση και τις τιμές του νερού, καθώς και συμβουλών σχετικά με τον τρόπο μείωσής της. Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τα εργαλεία αυτά με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο.

Εμβληματικές δράσεις — Εξασφάλιση καθαρού και οικονομικά προσιτού νερού για όλους, ενδυνάμωση των καταναλωτών και άλλων χρηστών	Χρονοδιάγραμμα
Αντιμέτωπιση του υδατικού αποτυπώματος των προϊόντων κατά τον καθορισμό ή την επικαιροποίηση των απαιτήσεων βάσει του κανονισμού ESPR και του οικολογικού σήματος της ΕΕ.	2025-2027
Προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την ευαισθητοποίηση του κοινού και τον ρόλο της τιμολόγησης του νερού στην προώθηση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων, της ανάκτησης του κόστους και της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», καθώς και της σχετικής εθνικής διακυβέρνησης των υδάτων.	2026-2027
Ενίσχυση των προσπαθειών για αύξηση της ανθεκτικότητας των υδάτων σε ολόκληρο το δομημένο περιβάλλον μέσω του επικείμενου προγράμματος εργασίας του μηχανισμού για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους για την περίοδο 2026-2027 και του επικείμενου σχεδίου οικονομικά προσιτής στέγασης.	2026

3. ΠΕΝΤΕ ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Για την επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στη στρατηγική, χρειαζόμαστε μια προσέγγιση που θα αφορά το σύνολο της κοινωνίας, με ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των πολιτών, των επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και των περιβαλλοντικών ομάδων, καθώς και με αποτελεσματικές διοικήσεις με διατομεακή συνεργασία και δράση σε όλα τα επίπεδα, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Η ΕΕ θα στηρίζει αυτήν την προσπάθεια με δράσεις σε πέντε τομείς.

3.1 Διακυβέρνηση και εφαρμογή για την προώθηση αλλαγών

Η επίτευξη ανθεκτικότητας των υδάτων θα εξαρτηθεί από την ενισχυμένη εφαρμογή του πλήρους κεκτημένου της ΕΕ για τα ύδατα, καθώς και από την ενίσχυση των συνεργειών με πολιτικές σε τομείς όπως η γεωργία, η βιομηχανία, η ενέργεια, οι μεταφορές και η προστασία των καταναλωτών. Οι ρυθμιστικές αρχές υλοποιούν δράσεις εδώ και δεκαετίες για την προστασία των υδάτων τόσο στις πολιτικές της ΕΕ για το περιβάλλον όσο και στις πολιτικές για την υγεία. Μέσω της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, έχουν επανεξεταστεί και εκσυγχρονιστεί αρκετές βασικές νομοθετικές πράξεις, κάτι που οδήγησε σε σημαντική πρόοδο. Ωστόσο, όπως φαίνεται σε πρόσφατη έκθεση της Επιτροπής⁵², τα κενά στην εφαρμογή και τη χρηματοδότηση έχουν μέχρι στιγμής παρεμποδίσει σημαντικά την επίτευξη των στόχων

⁵² Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας-πλαίσου για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ) και της οδηγίας για τις πλημμύρες (2007/60/ΕΚ) (Τρίτα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού Δεύτερα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας) [COM(2025) 2 final].

της νομοθεσίας για τα ύδατα. Για παράδειγμα, κατά την κατάρτιση των τρίτων σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και των δεύτερων σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας, αρκετά κράτη μέλη δεν έδωσαν τη δέουσα συνέχεια στις συστάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν το 2019 ούτε έχουν ακόμη θεσπίσει επαρκή μητρώα, ελέγχους και, κατά περίπτωση, κυρώσεις για την αποφυγή της υπεράντλησης.

Με βάση τα πορίσματα της τελευταίας αξιολόγησης των εθνικών σχεδίων και τις συστάσεις της σε επίπεδο ΕΕ και ανά χώρα, η Επιτροπή θα εντείνει τις προσπάθειες επιβολής. Θα ξεκινήσει διαρθρωμένους διαλόγους με τα κράτη μέλη προκειμένου να εργαστούν από κοινού με στόχο την ενισχυμένη εφαρμογή του ευρύτερου κεκτημένου της ΕΕ στον τομέα των υδάτων. Το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που σχετίζονται με το νερό, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσδιορίζονται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

Η απλούστευση των κανόνων της ΕΕ για τα ύδατα μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην εφαρμογή τους. Η Επιτροπή αξιολογεί τακτικά βασικές νομοθετικές πράξεις, όπως η οδηγία για τη νιτροϋπανση, η οποία βρίσκεται επί του παρόντος υπό αξιολόγηση. Επιπλέον, η Επιτροπή αποσκοπεί στην απλούστευση και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων δυνάμει της οδηγίας-πλαίσιου για τα ύδατα, με βάση μελέτη που βρίσκεται υπό εξέλιξη. Η αναθεώρηση της οδηγίας-πλαίσιου για τη θαλάσσια στρατηγική θα οδηγήσει επίσης σε σημαντική απλούστευση. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του συστήματος διευρυμένης ευθύνης παραγωγού που αναφέρεται στο άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/3019 για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, η Επιτροπή θα διενεργήσει επικαιροποιημένη μελέτη του κόστους και των δυνητικών επιπτώσεων του στους σχετικούς τομείς. Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τα κράτη μέλη στον ρεαλιστικό σχεδιασμό εθνικών συστημάτων, με σκοπό την αποφυγή απρόβλεπτων ή ανεπιθύμητων συνεπειών, ιδίως όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσιτότητα των φαρμάκων⁵³.

Ο έξυπνος ως προς τη διαχείριση των υδάτων χωροταξικός σχεδιασμός πρέπει να καθοδηγεί τη βιώσιμη υλοποίηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τα υφιστάμενα εργαλεία απεικόνισης, ομαδοποιώντας περιβαλλοντικά δεδομένα με δεδομένα που σχετίζονται με τα δίκτυα ύδρευσης και ενέργειας. Στόχος είναι να συνεισφέρει στη λήψη αποφάσεων χωροταξικού σχεδιασμού των κρατών μελών, βοηθώντας τα να εντοπίσουν τους καλύτερους τομείς για τη δημιουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με μεγάλη κατανάλωση νερού και, ταυτόχρονα, να προσελκύσουν επενδυτές για την αποκατάσταση της φύσης και τον εκσυγχρονισμό των δικτύων υδροδότησης με σκοπό τη στήριξη των εν λόγω επιχειρήσεων.

Η διασυνοριακή συνεργασία πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω. Η Ευρώπη έχει 75 διασυνοριακές λεκάνες απορροής ποταμών. Μολονότι η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα απαιτεί ρητά από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν τη συντονισμένη εφαρμογή για τις διεθνείς λεκάνες απορροής ποταμών, υπάρχει περιθώριο για πιο εναρμονισμένη αξιολόγηση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων, βελτιωμένη συνοχή μεταξύ των μέτρων που λαμβάνονται από τις χώρες ανάντη και τις χώρες κατόντη, μεταξύ άλλων με παρόχθιες τρίτες χώρες εταίρους, και μεγαλύτερη έμφαση στη διαχείριση της ποσότητας των υδάτων. Η Επιτροπή θα στηρίζει πρωτοβουλίες μεταξύ ομοτίμων με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων προστασίας λεκανών απορροής ποταμών και θαλάσσιων λεκανών, των περιφερειών και των δήμων, μέσω προγραμμάτων και πρωτοβουλιών της ΕΕ, όπως το

⁵³ Όπως ζητήθηκε επίσης με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 7ης Μαΐου 2025, σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων (2024/2104(INI)).

πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη», η θεματική εταιρική σχέση της αστικής ατζέντας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (UAEU) με θέμα «Πόλεις με ευαισθησία στο υδάτινο στοιχείο» και η κοινότητα πρακτικής «Συνοχή για τη μετάβαση»⁵⁴. Με τον τρόπο αυτόν, θα διασφαλιστεί η σημαντική συμμετοχή φορέων του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου, όπως φαίνεται από πρωτοβουλίες στο πλαίσιο των προγραμμάτων Interreg.

Εμβληματικές δράσεις — Διακυβέρνηση και εφαρμογή για την προώθηση αλλαγών	Χρονοδιάγραμμα
Εντατικοποίηση των προσπαθειών επιβολής και έναρξη διαρθρωμένου διαλόγου με όλα τα κράτη μέλη για την επιτάχυνση και την κλιμάκωση της εφαρμογής του κεκτημένου της ΕΕ για τα ύδατα, με βάση τις βασικές προτεραιότητες επιβολής που απορρέουν από την τελευταία αξιολόγηση των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και κινδύνων πλημμύρας.	2025-2026
Στο πλαίσιο της κοινότητας πρακτικής «Συνοχή για τη μετάβαση», διοργάνωση τακτικών επαφών με περιφέρειες, δήμους και αρχές ύδρευσης, με σκοπό την προώθηση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τα «τοπία που λειτουργούν ως σπόγγο», καθώς και της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των υδάτων, όπως προσδιορίζεται στο πλαίσιο του Interreg.	2025-2027
Δημιουργία εργαλείου προβολής που θα συνενώνει περιβαλλοντικά δεδομένα με δεδομένα που σχετίζονται με τα δίκτυα ύδρευσης και ενέργειας, προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη στις προσπάθειες χωροταξικού σχεδιασμού τους, με σκοπό τον εντοπισμό των καλύτερων περιοχών για την αμοιβαία επωφελή αποκέντρωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με μεγάλη κατανάλωση νερού.	2027

3.2 Χρηματοδότηση, επενδύσεις και υποδομές για την επίτευξη σταθερού εφοδιασμού

Εάν δεν υπάρξουν σημαντικές πρόσθετες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε όλα τα στάδια της διαχείρισης των υδάτων, η πρόοδος προς την ανθεκτικότητα των υδάτων θα είναι υπερβολικά αργή ή δεν θα έχει ουσιαστικό αντίκτυπο. Οι τρέχουσες ετήσιες επενδύσεις κεφαλαίου για τη λήψη μέτρων στον τομέα των υδάτων (από την ΕΕ, την ΕΤΕπ και τους εθνικούς προϋπολογισμούς) ανέρχονται σε περίπου 55 δισ. EUR (σε τιμές 2022), κάτι που υποδηλώνει ετήσιο επενδυτικό έλλειμμα ύψους περίπου 23 δισ. EUR ετησίως (0,1 % του ΑΕΠ της ΕΕ) για την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τα ύδατα⁵⁵. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει επενδύσεις για τη μετατροπή της βροχής σε «πράσινο νερό» (το οποίο αποθηκεύεται σε χερσαία οικοσυστήματα) μέσω λύσεων που βασίζονται στη φύση, και του «γκρίζου νερού» (το οποίο χρησιμοποιείται σε αστικούς οικισμούς ή σε βιομηχανικές διεργασίες) σε «γαλάζιο νερό» (ποταμοί και θάλασσες), ώστε να καταστεί ξανά κατάλληλο για τη φύση. Οι επενδύσεις πρέπει να καλύπτουν όλα τα στάδια της διαχείρισης των υδάτων και να σχεδιάζονται με ολοκληρωμένο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τα μελλοντικά κλιματικά

⁵⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communities-and-networks/cohesion-4-transition_en.

⁵⁵ ΓΔ Περιβάλλοντος, Επενδυτικές ανάγκες, χρηματοδότηση και κενά στον τομέα του περιβάλλοντος στην ΕΕ-27 — επικαιροποίηση 2024 (εσωτερική ανάλυση). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσό αυτό βασίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στις ανάγκες ύδρευσης και αποχέτευσης, ενώ το κόστος για άλλα μέτρα που σχετίζονται με την εφαρμογή της οδηγίας-πλασίου για τα ύδατα (ΟΠΥ) και της οδηγίας για τις πλημμύρες ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζεται πλήρως.

σενάρια και την αξιολόγηση των επακόλουθων κινδύνων. Οι επενδύσεις πρέπει επίσης να στηρίζουν τις νέες τεχνολογίες στον τομέα των υδάτων. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα κίνητρα που προβλέπονται στην πλατφόρμα BlueInvest σε γαλάζιους τομείς και για την ανάπτυξη κρίσιμων τεχνολογιών που σχετίζονται με το νερό και πληρούν τις απαιτήσεις της πλατφόρμας «Στρατηγικές Τεχνολογίες για την Ευρώπη» (STEP). Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη πρέπει να αποφεύγουν επιδοτήσεις οι οποίες, ως παράπλευρες επιπτώσεις, ενδέχεται να βλάψουν το περιβάλλον ή να οδηγήσουν σε μη αποδοτική χρήση των υδάτων.

Στην πρόσφατη ενδιάμεση επανεξέταση της πολιτικής συνοχής, η Επιτροπή πρότεινε έκτακτη δέσμη μέτρων προκειμένου να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να επενδύσουν στην ανθεκτικότητα των υδάτων. Η δέσμη αυτή περιλαμβάνει έως και το 100 % της χρηματοδότησης της ΕΕ και το 30 % της προχρηματοδότησης για επενδύσεις στην ανθεκτικότητα των υδάτων οι οποίες έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο της ειδικής προτεραιότητας γι' αυτόν τον νέο ειδικό στόχο, καθώς και διάφορες δυνατότητες ευελιξίας.

Ορισμένα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη διάθεση των διαθέσιμων κονδυλίων της ΕΕ λόγω έλλειψης διοικητικής ικανότητας και νομικών ή οργανωτικών εμποδίων. Η ικανότητα υλοποίησης επενδύσεων στην ανθεκτικότητα των υδάτων πρέπει να βελτιωθεί, ιδίως στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες. Σε συνδυασμό με τις μεταρρυθμίσεις της διακυβέρνησης των υδάτων στο κατάλληλο επίπεδο, η τεχνική συνδρομή μπορεί να συμβάλει στη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης δυνατής χρήσης των διαθέσιμων κονδυλίων της ΕΕ.

Τα διαθέσιμα κονδύλια της ΕΕ θα πρέπει να διατίθενται γρήγορα για επενδύσεις που αποσκοπούν στη μείωση των διαρροών με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, έξυπνων μετρητών και τεχνολογιών που ενισχύουν την αποδοτική χρήση των υδάτων. Οι επενδύσεις αυτές απαιτούν λιγότερο πολύπλοκο σχεδιασμό απ' ό,τι τα μεγάλα έργα ύδρευσης. Η Επιτροπή θα καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη όσον αφορά (πιλοτικά) έργα έτοιμα προς υλοποίηση στους συγκεκριμένους τομείς, με σκοπό την απλούστευση και τον εξορθολογισμό των διαδικασιών.

Το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) αποτελεί ευκαιρία για την περαιτέρω στήριξη της ανθεκτικότητας των υδάτων μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων. Στο πλαίσιο των εθνικών και περιφερειακών συμφωνιών εταιρικής σχέσης, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν τομείς όπως η βελτίωση της διακυβέρνησης, η εκτίμηση κινδύνων και η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών, η αύξηση της αποδοτικής χρήσης και της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων, η κατά προτεραιότητα μείωση της ζήτησης και η ενίσχυση των ελέγχων. Επιπλέον, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στο πλαίσιο μιας πρωτοβουλίας για τους πράσινους και τους γαλάζιους οικολογικούς διαδρόμους, με σκοπό τη στήριξη της αποκατάστασης οικολογικών πλαισίων και υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των ποταμών, των υγροτόπων και των ακτών.

Επιπλέον, η Επιτροπή ενισχύει τη συνεργασία της με τον Όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) με σκοπό την ενίσχυση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στον τομέα των υδάτων, τόσο στην ΕΕ όσο και παγκοσμίως. Ο Όμιλος ΕΤΕπ, ο οποίος είναι ήδη σήμερα ο μεγαλύτερος παγκόσμιος χρηματοδοτικός φορέας στον τομέα των υδάτων, έχει εκπονήσει πρόγραμμα ύδρευσης με σκοπό τη στήριξη της στρατηγικής της Επιτροπής για την ανθεκτικότητα των υδάτων με προγραμματισμένη χρηματοδότηση ύψους άνω των 15 δισ. EUR κατά την περίοδο 2025-2027 για έργα που ενισχύουν την πρόσβαση σε νερό, τον έλεγχο της ρύπανσης και την ανθεκτικότητα και ανταγωνιστικότητα του τομέα των υδάτων της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω μεγάλων υποδομών και λύσεων που βασίζονται στη φύση.

Επιπλέον, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα ενώσουν τις δυνάμεις τους για να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια που προκύπτουν κατά την υλοποίηση επενδύσεων στον τομέα των υδάτων. Αυτό θα περιλαμβάνει την πρόταση νέου συμβουλευτικού μηχανισμού για βιώσιμα ύδατα με σκοπό τη χρηματοδότηση της τεχνικής συνδρομής της ΕΤΕπ για την δημιουργία σειράς έργων, καθώς και την καλύτερη ποσοτικοποίηση των χρηματοδοτικών αναγκών και επιλογών για τη διευκόλυνση των επενδύσεων στον τομέα των υδάτων.

Οι ιδιωτικές επενδύσεις θα πρέπει να ενισχυθούν σημαντικά. Η συνεργασία με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορεί να οδηγήσει σε μόχλευση περισσότερης ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ανθεκτικότητα των υδάτων μέσω προσεγγίσεων μεικτής χρηματοδότησης, καινοτόμων μοντέλων όπως το «νερό ως υπηρεσία» και δομημένων οικοσυστημάτων για πράσινα και γαλάζια ομόλογα. Τα συστήματα επιβράβευσης υπηρεσιών οικοσυστήματος έχουν επίσης τη δυνατότητα να στηρίζουν τη δημιουργία των αναγκαίων αγορών. Η Επιτροπή θα εγκρίνει «Χάρτη πορείας για τις πιστώσεις για τη φύση» με σκοπό την αξιοποίηση του δυναμικού των εν λόγω μέσων και την παροχή κινήτρων για την επέκταση των εν λόγω αγορών. Επιπλέον, το απλουστευμένο πλαίσιο της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και η υλοποίηση της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων αποσκοπούν στην αύξηση των ευκαιριών χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις της ΕΕ, μεταξύ άλλων στον τομέα των υδάτων.

Οι διαταραχές που προκαλούνται λόγω της κλιματικής αλλαγής ενισχύουν το επιχειρηματικό ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ενώ οι καινοτόμες προσεγγίσεις μπορούν να συμβάλουν στην απελευθέρωση σημαντικών ιδιωτικών επενδύσεων. Το νερό αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο ως οικονομικά σημαντικός παράγοντας για τις επιχειρήσεις, τους επενδυτές και τις κυβερνήσεις. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά εμπόδια για την ενεργοποίηση των ιδιωτικών επενδύσεων στον τομέα του νερού, εξαιτίας των οποίων συχνά απαιτείται στενή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως για την αντιμετώπιση φαινομένων καιροσκοπισμού. Η Επιτροπή θα θεσπίσει μηχανισμό επιτάχυνσης των επενδύσεων στον τομέα της ανθεκτικότητας των υδάτων, με στόχο την υλοποίηση 20 πιλοτικών καινοτόμων δράσεων για τη φυσική συγκράτηση του νερού και την αποδοτική χρήση του, ο οποίος θα φέρει σε επαφή τοπικούς επενδυτές στον τομέα των υδάτων, παρόχους λύσεων και όσους αντιμετωπίζουν σχετικές προκλήσεις, ώστε να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για παρόμοιες δράσεις σε ολόκληρη την ΕΕ. Η δράση αυτή θα μπορούσε επίσης να βασιστεί στα δίκτυα «ζωντανών εργαστηρίων» που έχουν συσταθεί π.χ. στο πλαίσιο ευρωπαϊκών συμπράξεων και αποστολών. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη πρόκληση της ασφάλισης έναντι οικονομικών ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές, συμπεριλαμβανομένων υδάτινων καταστροφών στην ΕΕ, η Επιτροπή θα διερευνήσει πιθανές λύσεις για τη μείωση του χάσματος στην ασφαλιστική προστασία, δίνοντας συνέχεια στις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων⁵⁶. Τα κίνητρα για τη βελτίωση της ενημέρωσης, της τιμολόγησης και του ελέγχου των υδάτων που χρησιμοποιούνται (βλ. ενότητα 2.3) θα συμβάλουν επίσης στην αύξηση του επιχειρηματικού ενδιαφέροντος για επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, μεταξύ άλλων σε τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το νερό και καθίστανται ολοένα και πιο ευαίσθητοι στη λειψυδρία, όπως η γεωργία, η υδατοκαλλιέργεια και η ενέργεια.

Εμβληματικές δράσεις — Χρηματοδότηση, επενδύσεις και υποδομές για την επίτευξη σταθερού εφοδιασμού	Χρονοδιάγραμμα
---	-----------------------

⁵⁶ EKT και EΙΟΡΑ, Towards a European system for natural catastrophe risk management (Προς ένα ευρωπαϊκό σύστημα διαχείρισης κινδύνων φυσικών καταστροφών), Κοινό έγγραφο, Δεκέμβριος 2024.

Έναρξη του προγράμματος ύδρευσης της ΕΤΕπ και του συμβουλευτικού μηχανισμού για βιώσιμα ύδατα, σε συνεργασία με την Επιτροπή, με σκοπό την ενίσχυση της βοήθειας που παρέχεται σε δυνητικούς δανειολήπτες, ώστε να αυξηθεί το χαρτοφυλάκιο των έργων προς υλοποίηση.	2025
Στήριξη των κρατών μελών και των περιφερειών όσον αφορά τον αναπροσανατολισμό των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής για την ανθεκτικότητα των υδάτων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.	2025
Θέσπιση μηχανισμού επιτάχυνσης επενδύσεων στον τομέα της ανθεκτικότητας των υδάτων	2026-2027
Ανάληψη πρωτοβουλίας για τους πράσινους και τους γαλάζιους οικολογικούς διαδρόμους με σκοπό τη στήριξη της αποκατάστασης οικολογικών πλαισίων και υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης των ποταμών, των υδροτόπων και των ακτών, με στόχο την αποκατάσταση του κύκλου του νερού με βάση μια προσέγγιση «από την πηγή έως τη θάλασσα».	2027
Έγκριση «Χάρτη πορείας για τις πιστώσεις για τη φύση» με σκοπό την αξιοποίηση του δυναμικού των εν λόγω μέσων και την παροχή κινήτρων για την επέκταση των εν λόγω αγορών.	2025

3.3 Ψηφιοποίηση και τεχνητή νοημοσύνη για την επιτάχυνση και την απλούστευση της ορθής διαχείρισης των υδάτων

Η ψηφιοποίηση έχει σημαντικές προοπτικές ώστε να φέρει επανάσταση στη διαχείριση των υδάτων και στην προώθηση της βιώσιμης χρήσης των υδάτων. Θα προσφέρει έγκαιρες πληροφορίες για τη βελτίωση της χάραξης πολιτικής, καθώς και του σχεδιασμού και της λειτουργίας των υποδομών και των υπηρεσιών ύδρευσης. Στην αγορά διατίθενται πολυάριθμες ψηφιακές λύσεις, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης⁵⁷. Ωστόσο, η χρήση τους εξακολουθεί να διαδίδεται με πολύ αργό και άνισο ρυθμό.

Για την αξιοποίηση αυτού του σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητου δυναμικού και με βάση τις επικείμενες ανακοινώσεις σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση των Δεδομένων και την εφαρμογή της TN, η Επιτροπή θα εγκρίνει σχέδιο δράσης με στόχο την αντιμετώπιση των ειδικών προκλήσεων στον τομέα των υδάτων, όπως είναι τα αναλογικά και τα παρωχημένα συστήματα, καθώς και ο κατακερματισμός πολύ μεγάλων συνόλων δεδομένων σε πολλαπλά αποθετήρια. Το εν λόγω σχέδιο δράσης θα περιλαμβάνει δύο βασικούς πυλώνες: i) ανάπτυξη ψηφιακών λύσεων μέσω χρηματοδότησης και ανταλλαγής γνώσεων για την καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων και την προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας στον τομέα των υδάτων, και ii) στήριξη της κοινοχρησίας δεδομένων για τα ύδατα με την προώθηση της ανάπτυξης εθνικών πυλών δεδομένων με σκοπό την αντιμετώπιση του κατακερματισμού και την εξασφάλιση της εύκολης αναζήτησης, της δωρεάν πρόσβασης, της διαλειτουργικότητας και

⁵⁷ Ορισμένες από αυτές τις λύσεις είναι οι έξυπνοι μετρητές που παρέχουν δεδομένα σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τη χρήση των υδάτων, τα συστήματα προληπτικής συντήρησης και ανίχνευσης διαρροών, τα ψηφιακά δίδυμα, καθώς και προϊόντα που βασίζονται σε δεδομένα που προέρχονται από επιτόπιους ή δορυφορικούς αισθητήρες ή από αισθητήρες που βρίσκονται σε μη επανδρωμένα αεροσκάφη.

της επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας για τα ανοικτά δεδομένα⁵⁸.

Το «ενιαίο σημείο επαφής» για τα προϊόντα γεωσκόπησης που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων θα εξασφαλίσει σε όλους την εύκολη πρόσβαση στη διαχείριση των υδάτων από το διάστημα. Ενώ η γεωσκόπηση χρησιμοποιείται εδώ και δεκαετίες για την πρόβλεψη ξηρασιών και πλημμυρών, η καθημερινή χρήση της για τη διαχείριση των υδάτων είναι πολύ λιγότερο διαδεδομένη. Το σύστημα Copernicus και οι έξι εξειδικευμένες υπηρεσίες του παρέχουν εκτεταμένο χαρτοφυλάκιο προϊόντων που σχετίζονται με το νερό και είναι πλήρως διαθέσιμα, δωρεάν και προς όλους. Ωστόσο, οι πληροφορίες αυτές είναι διάσπαρτες. Η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα «ενιαίο σημείο επαφής» για τα προϊόντα γεωσκόπησης που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων, συγκεκριμένα έναν θεματικό κόμβο για τα ύδατα, προκειμένου να συγκεντρώσει δεδομένα, προϊόντα και εργαλεία του Copernicus που σχετίζονται με τα ύδατα και να διευκολύνει την πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα και τη χρήση τους. Θα προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των κοινοτήτων γεωσκόπησης και διαχείρισης των υδάτων, σε συνεργασία με το κέντρο γνώσης του Κοινού Κέντρου Ερευνών για τη γεωσκόπηση, διασφαλίζοντας ότι τα προϊόντα του Copernicus ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής.

Οι αρχές διαχείρισης των υδάτων και οι αρχές πολεοδομίας και έκδοσης αδειών, καθώς και ο ιδιωτικός τομέας ενδέχεται να χρειάζονται βοήθεια για την αξιολόγηση των κινδύνων που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή. Τα ψηφιακά μοντέλα που αναπτύσσονται από την Επιτροπή, όπως η πλατφόρμα Digital Twin Ocean και η πρωτοβουλία Destination Earth, θα συμβάλουν στην αξιολόγηση των συνθηκών και της διαθεσιμότητας των υδάτων σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα στο πλαίσιο διαφόρων σεναρίων κλιματικής αλλαγής ή ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Οι εν λόγω δυνατότητες μπορούν να τεθούν στη διάθεση των εθνικών και τοπικών διοικητικών αρχών πριν από το 2030.

Εμβληματικές δράσεις — Ψηφιοποίηση και τεχνητή νοημοσύνη για την επιτάχυνση και την απλούστευση της ορθής διαχείρισης των υδάτων	Χρονοδιάγραμμα
Ανάπτυξη και υλοποίηση των εφαρμογών Destination Earth και EU Digital Twin of the Ocean για την ανθεκτικότητα των υδάτων και, έως το 2030, διάθεση αυτών των δυνατοτήτων σε εθνικές και τοπικές διοικητικές αρχές εντός και εκτός της ΕΕ.	2025-2030
Κατάρτιση σχεδίου δράσης σε επίπεδο ΕΕ για την ψηφιοποίηση στον τομέα των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης πρωτοβουλίας σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τη διάθεση έξυπνων μετρητών για όλους.	2026
Δημιουργία θεματικού κόμβου για τα ύδατα στο πλαίσιο του συστήματος Copernicus.	2026

3.4 Έρευνα και καινοτομία, βιομηχανία υδάτων και δεξιότητες για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας

Η καινοτομία στον τομέα των υδάτων πρέπει να αυξηθεί, με βάση τη στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκτασή τους. Το νερό έχει αποτελέσει σημαντική συνιστώσα των προγραμμάτων-πλαίσιας της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία (Ε&Κ)

⁵⁸ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1024 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα.

και υπάρχει ήδη μεγάλο χαρτοφυλάκιο καινοτόμων ιδεών και λύσεων που έχουν αναπτυχθεί στην Ευρώπη. Ωστόσο, η πραγματική υλοποίηση αυτών των λύσεων σε ευρεία κλίμακα πέραν της ολοκλήρωσης του έργου εξακολουθεί να κινείται με αργούς ρυθμούς. Για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού, η Επιτροπή θα αναπτύξει μια διεπαφή επιστήμης-πολιτικής με σκοπό την αξιοποίηση των γνώσεων από δράσεις E&K που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα δημιουργήσει την έξυπνη ως προς τη διαχείριση των υδάτων βιομηχανική συμμαχία με σκοπό να στηρίξει την εδραίωσή της μέσω της τόνωσης της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της διασφάλισης των απαραίτητων δεξιοτήτων στον τομέα των υδάτων. Επιπλέον, σύμφωνα με τη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, η Επιτροπή θα διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να προωθήσουν ζητήματα ανθεκτικότητας των υδάτων στους σχετικούς δημόσιους διαγωνισμούς, καθώς και την απλούστευση της πρόσβασης των ΜΜΕ στην αγορά, ώστε να τις βοηθήσει να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες καινοτομίας τους. Προς συμπλήρωση των πρωτοβουλιών αυτών, η Επιτροπή θα εγκαινιάσει επίσης την Ευρωπαϊκή Ακαδημία Υδάτων για την αντιμετώπιση των αναγκών δυναμικότητας στον τομέα των υδάτων της Ευρώπης, προωθώντας τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας για την κάλυψη των ελλείψεων δεξιοτήτων.

Άνθρωποι κάθε ηλικίας και από διάφορους επιστημονικούς κλάδους πρέπει να αναπτύξουν νέες δεξιότητες. Η απασχόληση στον τομέα των υδάτων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και θα συνεχίσει να αυξάνεται⁵⁹. Ωστόσο, τόσο οι δημόσιες αρχές όσο και ο ιδιωτικός τομέας αντιμετωπίζουν προβλήματα γήρανσης του εργατικού δυναμικού και έλλειψης δεξιοτήτων, ιδίως σε τεχνικούς τομείς όπως η επεξεργασία και η διαχείριση των υδάτων, καθώς και σε σχέση με τις ψηφιακές δεξιότητες. Η δέσμη μέτρων για την Ένωση δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, μπορεί να ενισχύσει την κατάρτιση των αρχών, των επαγγελματιών στον τομέα της διαχείρισης των υδάτων, και των κοινοτήτων. Όσον αφορά τα γλυκά ύδατα και τους ωκεανούς, πρέπει να προωθηθούν οι δεξιότητες στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM)⁶⁰. Προκειμένου να εφοδιάσουν το εργατικό δυναμικό της ΕΕ στον τομέα των υδάτων με τις κατάλληλες δεξιότητες, η Επιτροπή, η βιομηχανία υδάτων της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη θα συνεργαστούν, μεταξύ άλλων για την πιθανή δημιουργία μιας σύμπραξης δεξιοτήτων μεγάλης κλίμακας. Επιπλέον, η Επιτροπή θα ενισχύσει την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης αυξάνοντας τη στήριξή της στην πλατφόρμα επαγγελματικής αριστείας στον τομέα των υδάτων. Θα χρησιμοποιήσει επίσης το υφιστάμενο Δίκτυο Ευρωπαϊκών Γαλάζιων Σχολείων για την καλλιέργεια γνώσης και ευαισθητοποίησης όσον αφορά το ζήτημα της προστασίας των γλυκών υδάτων και των ωκεανών στο πλαίσιο της προσέγγισης «από την πηγή έως τη θάλασσα».

Παρά την ύπαρξη στέρεης βάσης γνώσεων, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά ως προς την κατανόηση των ευρωπαϊκών γλυκών και θαλάσσιων υδάτων, της διαθεσιμότητας των υδάτινων πόρων, των κλιματικών αλλαγών και του συμπλέγματος νερού-ενέργειας-τροφής-οικοσυστημάτων. Η αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων της ΕΕ για την έρευνα μπορεί να συμβάλει στη διάθεση καινοτόμων τεχνολογιών στην αγορά και στη στήριξη των ΜΜΕ. Με βάση την έρευνα αιχμής στο πλαίσιο των αποστολών της ΕΕ για την αποκατάσταση

⁵⁹ Cedefop (2023). Skills in transition: the way to 2035. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/438491>.

⁶⁰ Στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM: δεξιότητες για ανταγωνιστικότητα και καινοτομία [COM(2025) 89 final].

των ωκεανών και των υδάτων μας και για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η Επιτροπή θα εγκρίνει, έως το τέλος του 2026, στρατηγική για την E&K όσον αφορά την ανθεκτικότητα των υδάτων με σκοπό την αντιμετώπιση του κατακερματισμού των πρωτοβουλιών της ΕΕ στον τομέα της E&K.

Τέλος, για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στον τομέα των υδάτων με την προώθηση της καινοτομίας και τη γεφύρωση του χάσματος δεξιοτήτων και γνώσεων, πρέπει να δημιουργήσουμε περισσότερες συνέργειες και να συνδέσουμε τη βιομηχανία, την εκπαίδευση και την έρευνα με μια προσέγγιση «από την πηγή έως τη θάλασσα». Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή θα δρομολογήσει, το 2026, μια κοινότητα γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ) στο πεδίο των τομέων και των οικοσυστημάτων των υδάτων, της θάλασσας και της ναυτιλίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Τεχνολογίας (EIT).

Εμβληματικές δράσεις — Έρευνα και καινοτομία, βιομηχανία υδάτων και δεξιότητες για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας	Χρονοδιάγραμμα
Διεπαφή επιστήμης-πολιτικής για τη διάδοση των αποτελεσμάτων των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων E&K, π.χ. μέσω πλατφόρμας που θα λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής.	2026
Στρατηγική για την E&K όσον αφορά την ανθεκτικότητα των υδάτων.	2026
Έξυπνη ως προς τη διαχείριση των υδάτων βιομηχανική συμμαχία με σκοπό την τόνωση της ανταγωνιστικότητας.	2026
Ευρωπαϊκή Ακαδημία Υδάτων.	2026-2027
Κοινότητα γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ) στο πεδίο των τομέων και των οικοσυστημάτων των υδάτων, της θάλασσας και της ναυτιλίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT).	2026

3.5 Ασφάλεια και ετοιμότητα για την ενίσχυση της συλλογικής ανθεκτικότητας

Οι απειλές που προκαλούνται από το κλίμα και οι απώλειες βιοποικιλότητας, οι κακόβουλες επιθέσεις που συνδέονται με τη διατάραξη των κρίσιμων υποδομών και της υδροδότησης, παράλληλα με την τυχαία ρύπανση των εσωτερικών και θαλάσσιων υδάτων, έχουν εντοπιστεί από τα κράτη μέλη ως βασικοί κίνδυνοι για τα ύδατα. Τα τελευταία χρόνια αυτού του είδους οι καταστροφές οδηγούν σε ολόένα και περισσότερα αιτήματα παροχής συνδρομής από τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ (στο εξής: ΜΠΠΕ), τόσο στην Ευρώπη όσο και σε άλλα μέρη του κόσμου. Η ΕΕ θα συνεχίσει να επιδεικνύει αλληλεγγύη για τη διασυννοριακή συνεργασία, ωστόσο, προκειμένου να αξιοποιηθούν αποδοτικά τα διαθέσιμα κονδύλια και να μειωθεί η ανάγκη αρωγής σε περίπτωση καταστροφών, η αλληλεγγύη αυτή πρέπει να συνοδεύεται από την αρχή της «ετοιμότητας εκ σχεδιασμού». Ιδιαίτερα σημαντικοί παράγοντες στο πλαίσιο αυτό είναι ο κανονισμός RESTORE, ο οποίος στηρίζει τα κράτη μέλη στην ταχεία κινητοποίηση κονδυλίων⁶¹, καθώς και η ενδιάμεση επανεξέταση της πολιτικής συνοχής.

Οι πολίτες χρειάζονται τοπικές λύσεις που θα τους προστατεύουν και θα τους επιτρέπουν να είναι προετοιμασμένοι για ό,τι δεν μπορεί να προληφθεί, σύμφωνα με τη ευρωπαϊκή

⁶¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/3236 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1057 και (ΕΕ) 2021/1058 όσον αφορά την έκτακτη περιφερειακή στήριξη για την ανασυγκρότηση (RESTORE).

στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας⁶². Οι δράσεις αυτές πρέπει να ενσωματώνουν ζητήματα πολεοδομικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση της ρύπανσης, παράλληλα με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, τη βελτίωση της διαχείρισης των κινδύνων ξηρασίας και πλημμύρας, τη βελτιστοποίηση της χρήσης ψηφιακών εργαλείων και συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και την ενίσχυση των δεσμών των ήδη υφιστάμενων εργαλείων διαχείρισης κινδύνου σε ευρωπαϊκό επίπεδο (όπως τα εργαλεία έγκαιρης προειδοποίησης της υπηρεσίας διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus⁶³), σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Οι πολίτες και οι κοινότητες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν δράση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την προστασία από κινδύνους πλημμύρας και ξηρασίας. Η διάθεση πληροφοριών σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους πλημμύρας και ξηρασίας για τα κτίρια και τη γη αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινωνίας.

Υπάρχουν πολλά εργαλεία στην ΕΕ για την προστασία του πληθυσμού από καταστροφές που σχετίζονται με το νερό ή για τον μετριασμό των επιπτώσεων, αλλά δεν υπάρχει πάντοτε επαρκής σχετική ενημέρωση ή χρήση τους. Είναι σημαντικό να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες να λάβουν γνώση και να διαχειρίζονται τους αυξανόμενους κινδύνους των καταστροφών που σχετίζονται με το νερό και που προκαλούνται από το κλίμα, όπως ζητείται στους ενωσιακούς στόχους ανθεκτικότητας στις καταστροφές, οι οποίοι καταρτίστηκαν στο πλαίσιο του ΜΠΠΕ⁶⁴. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τα ενωσιακά συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και παρακολούθησης για πλημμύρες και ξηρασίες σε πραγματικό χρόνο, στηρίζοντας τις δράσεις των κρατών μελών, ενισχύοντας το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο για την ξηρασία και το ευρωπαϊκό σύστημα ευαισθητοποίησης για τις πλημμύρες στο πλαίσιο της υπηρεσίας διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus.

Η γνώση και η αντιμετώπιση των αδυναμιών μας θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητά μας. Καθώς αυξάνεται η συχνότητα και η σοβαρότητα των επιπτώσεων των κυβερνοεπιθέσεων κατά εγκαταστάσεων ύδρευσης, ο κατάλληλος σχεδιασμός της ασφάλειας και η καλύτερη κατανόηση των τρωτών σημείων θα βοηθήσουν την Ένωση και τους οικονομικούς φορείς να αντιμετωπίσουν εχθρικές ενέργειες κατά της φυσικής ακεραιότητας και της ακεραιότητας στον κυβερνοχώρο, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών παροχής πόσιμου νερού, των υποδομών επεξεργασίας λυμάτων και της σκόπιμης υδατογενούς ρύπανσης. Ο σχεδιασμός αυτός θα επωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό από την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων (στο εξής: οδηγία CER)⁶⁵ και της οδηγίας σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση (στο εξής: οδηγία NIS2)⁶⁶.

⁶² [JOIN(2025) 130 final] Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας.

⁶³ Η υπηρεσία διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus με τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης για τις δασικές πυρκαγιές (ευρωπαϊκό σύστημα πληροφόρησης για τις δασικές πυρκαγιές — EFFIS), τις πλημμύρες (ευρωπαϊκά και παγκόσμια συστήματα προειδοποίησης για τις πλημμύρες — EFAS και GloFAS) και τις ξηρασίες (ευρωπαϊκό και παγκόσμιο παρατηρητήριο για την ξηρασία — EDO και GDO), και το ενημερωτικό εργαλείο προβολής των περιοχών που διατρέχουν κίνδυνο πλημμύρας.

⁶⁴ Οι πρώτοι ενωσιακοί στόχοι ανθεκτικότητας στις καταστροφές θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 5 της απόφασης για τον ΜΠΠΕ και δημοσιεύθηκαν τον Φεβρουάριο του 2023. Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους ενωσιακούς στόχους ανθεκτικότητας στις καταστροφές (ΕΕ C 56 της 15.2.2023, σ. 1). Ανακοίνωση σχετικά με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανθεκτικότητα στις καταστροφές: από κοινού δράση για την αντιμετώπιση μελλοντικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης [COM(2023) 61 final].

⁶⁵ Έως το 2026 τα κράτη μέλη θα εγκρίνουν στρατηγική για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων οντοτήτων, η οποία θα καλύπτει τους τομείς του πόσιμου νερού και των λυμάτων.

⁶⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση (οδηγία NIS2) (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 80).

Η επικείμενη ανακοίνωση της Επιτροπής, η οποία προβλέπει μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη κατά τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων τους και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με το αποτέλεσμα των οικείων εκτιμήσεων κινδύνου, θα εφαρμοστεί στους τομείς του πόσιμου νερού και των λυμάτων, σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας CER. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ είναι η παροχή στήριξης στις δημόσιες αρχές, στις επιχειρήσεις και στο κοινό κατά την προετοιμασία τους για μελλοντικούς κλιματικούς κινδύνους, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης κοινών σεναρίων αναφοράς για το κλίμα και ψηφιακών εργαλείων για τα ενωσιακά συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και παρακολούθησης σε πραγματικό χρόνο.

Εμβληματικές δράσεις — Ασφάλεια και ετοιμότητα για την ενίσχυση της συλλογικής ανθεκτικότητας	Χρονοδιάγραμμα
Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των χερσαίων και υπεράκτιων υποδομών ύδρευσης μέσω της εφαρμογής της οδηγίας για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων.	2025
Ενίσχυση των ενωσιακών συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και παρακολούθησης σε πραγματικό χρόνο, με την ενίσχυση του ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου για την ξηρασία και του ευρωπαϊκού συστήματος ευαισθητοποίησης για τις πλημμύρες στο πλαίσιο της υπηρεσίας διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus.	Από το 2025
Έγκριση ευρωπαϊκού σχεδίου προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.	2026

4. ΔΡΑΣΗ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ — ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Απομένει μια πενταετία έως το τέλος της «Ατζέντας 2030». Η πρόοδος προς την επίτευξη του στόχου 6 για τη βιώσιμη ανάπτυξη⁶⁷ υπολείπεται κατά πολύ του απαιτούμενου ρυθμού. Σε παγκόσμιο επίπεδο, 2,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι εξακολουθούν να μην έχουν πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό, πάνω από το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε ασφαλή αποχέτευση, ενώ σε πολλές λεκάνες απορροής παρατηρούνται αυξανόμενα επίπεδα υποβάθμισης, με αποτέλεσμα να απειλείται η υγεία των οικοσυστημάτων και η διαθεσιμότητα των υδάτων, φαινόμενο το οποίο επιδεινώνεται λόγω της κλιματικής αλλαγής. Οι υγρότοποι είναι οι αποτελεσματικότεροι διαχειριστές υδάτων στη φύση, ωστόσο, σε ολόκληρο τον κόσμο, εξαφανίζονται με τριπλάσιο ρυθμό σε σύγκριση με τα δάση, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος απερήμωσης και πλημμυρών. Εκτιμάται ότι σχεδόν το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού θα πληγεί από την καταπόνηση των υδάτινων πόρων έως το 2030⁶⁸.

Απαιτείται ταχεία και μετασχηματιστική δράση σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του επαναπροσδιορισμού του τρόπου με τον οποίο εκτιμούμε και διαχειριζόμαστε τα ύδατα για το κοινό καλό, προκειμένου να αποφευχθεί η επιτάχυνση της κρίσης στον τομέα των υδάτων. Μέσω των δράσεων της στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway, η ΕΕ θα συμβάλει στην προστασία και την αποκατάσταση του παγκόσμιου

⁶⁷ ΣΒΑ6 Διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού και των εγκαταστάσεων υγιεινής για όλους.

⁶⁸ Έκθεση των Ηνωμένων Εθνών για την αξιοποίηση των παγκόσμιων υδάτινων πόρων το 2024: Water for Prosperity and Peace (Το νερό για την ευημερία και την ειρήνη).

κύκλου του νερού, στην οικοδόμηση έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων οικονομίας και στη διασφάλιση της ασφάλειας των υδάτινων πόρων για όλους, σύμφωνα με τους στόχους της παρούσας στρατηγικής σε επίπεδο ΕΕ και του συμφώνου για το μέλλον⁶⁹. Η ΕΕ θα επεκτείνει τις στρατηγικές εταιρικές σχέσεις και τη διπλωματία στον τομέα των υδάτων με σκοπό την προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων, της προσέγγισης «από την πηγή έως τη θάλασσα», της χρήσης λύσεων που βασίζονται στη φύση, των επενδύσεων σε βιώσιμα ύδατα και αποχέτευση για όλους και των μεταρρυθμίσεων πολιτικής με γνώμονα την καινοτομία. Στο πλαίσιο της οικοδόμησης μιας έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων, κυκλικής και ανταγωνιστικής οικονομίας, η ΕΕ θα στηρίξει παγκόσμιες πρωτοβουλίες για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης και επαναχρησιμοποίησης των υδάτων σε όλους τους οικονομικούς τομείς. Επιπλέον, η ΕΕ θα υποστηρίξει την οριστικοποίηση και την έγκριση των κατευθυντήριων γραμμών του Codex Alimentarius⁷⁰ για τη διασφάλιση της μικροβιολογικά ασφαλούς χρήσης και επαναχρησιμοποίησης των υδάτων στην παραγωγή τροφίμων σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο δεσμός νερού, ειρήνης και ασφάλειας θα ενισχυθεί με τη συνεργασία ανθρωπιστικών, αναπτυξιακών και ειρηνευτικών φορέων, με την προάσπιση της συμμόρφωσης με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο για τη στήριξη της ασφάλειας και της προστασίας των υδάτινων πόρων, του προσωπικού που εργάζεται στον τομέα των υδάτων, καθώς και των σχετικών υποδομών σε εμπόλεμες ζώνες. Με τον καθορισμό ελάχιστων περιβαλλοντικών απαιτήσεων για τις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ δράσεις ανθρωπιστικής βοήθειας, η ΕΕ προωθεί τη βιωσιμότητα των υδάτινων πόρων σε πλαίσια που πλήττονται ιδιαίτερα από τη λειψυδρία⁷¹.

Η ενίσχυση της παγκόσμιας διακυβέρνησης των υδάτων είναι απαραίτητη για τη σταθερή πρόοδο, τη στρατηγική καθοδήγηση και την αντιμετώπιση του κατακερματισμού. Η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών του 2023 για το νερό έθεσε το ζήτημα του νερού στο προσκήνιο του παγκόσμιου πολιτικού τοπίου με το φιλόδοξο θεματολόγιο δράσης για τα ύδατα⁷², το οποίο συνοδεύεται από το ψήφισμα της Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (ANUE-6) σχετικά με το νερό⁷³, τη στρατηγική για την ύδρευση και την αποχέτευση που αφορά όλο το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών⁷⁴ και τον διορισμό του ειδικού απεσταλμένου των Ηνωμένων Εθνών για το νερό. Η ΕΕ θα καταβάλει προσπάθειες για την επίτευξη ενός φιλόδοξου και προσανατολισμένου στη δράση αποτελέσματος των επικείμενων διασκέψεων των Ηνωμένων Εθνών για το νερό, συμπεριλαμβανομένης τακτικής διακυβερνητικής διαδικασίας των Ηνωμένων Εθνών για το νερό, της ενσωμάτωσης του ζητήματος των υδάτων σε πολυμερείς διαδικασίες και της συμμετοχής σε βασικούς συνασπισμούς. Η ΕΕ θα συνεργαστεί επίσης με χώρες εταίρους για τη διακυβέρνηση των υδάτων, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας του δικτύου απεσταλμένων των κρατών μελών της ΕΕ για το νερό.

⁶⁹ [Ψήφισμα 79/1 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών.](#)

⁷⁰ https://fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/tr/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252Fstandards%252FCXG%2B100-2023%252FCXG_100e.pdf.

⁷¹ https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid/climate-change-and-environment_el.

⁷² <https://sdgs.un.org/conferences/water2023/action-agenda>, με 33 δεσμεύσεις της ΕΕ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7443-2023-INIT/en/pdf>.

⁷³ <https://docs.un.org/en/UNEP/EA.6/RES.13>.

⁷⁴ [UN System-wide Strategy for Water and Sanitation July2024 vs23July2024.pdf](https://www.un.org/press/en/2023/230723-water-sanitation-strategy.pdf).

Η ΕΕ θα υποστηρίξει την επέκταση της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα ύδατα⁷⁵ ως μέσου προώθησης της βιώσιμης διαχείρισης των κοινών υδάτινων πόρων, της πρόληψης των συγκρούσεων, της οικοδόμησης της ειρήνης, της ασφάλειας και της οικονομικής ανάπτυξης. Μέσω της στρατηγικής Global Gateway⁷⁶, η «Ομάδα Ευρώπη» (η Επιτροπή, η ΕΤΕπ και τα ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης των κρατών μελών) διαθέτει πάνω από 1,2 δισ. EUR για τη στήριξη της διακυβέρνησης, της γνώσης και των επενδύσεων σε 18 μεγάλες διασυνοριακές λεκάνες απορροής υδάτων σε 47 χώρες στην Αφρική και την Κεντρική Ασία. Μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες όπως το Διεθνές Ταμείο για τη λίμνη Αράλη και το πρόγραμμα «Γαλάζια Αφρική».

Η ΕΕ θα ενισχύσει τις εθνικές και περιφερειακές εταιρικές σχέσεις στον τομέα των υδάτων. Ο σκοπός αυτός θα επιτευχθεί μεταξύ άλλων με το θεματολόγιο της Ένωσης για τη Μεσόγειο όσον αφορά τα ύδατα ενόψει του έτους 2030 και με το επικείμενο νέο σύμφωνο για τη Μεσόγειο, με στόχο την αντιμετώπιση της αυξανόμενης λειψυδρίας και των κλιματικών επιπτώσεων στην περιοχή. Η ΕΕ θα στηρίζει τις υποψήφιες χώρες και τις γειτονικές χώρες, μεταξύ άλλων μέσω του επενδυτικού πλαισίου για τα Δυτικά Βαλκάνια και την Ανατολική Γειτονία και με το Μέσο Διευκόλυνσης για την Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για τον Εύξεινο Πόντο⁷⁷ έχει ιδιαίτερη σημασία για τη στήριξη των τοπικών κοινοτήτων, μεταξύ άλλων, έναντι της καταστροφής του περιβάλλοντος που προκαλείται λόγω του πολέμου. Η ΕΕ θα προτείνει την εισαγωγή της σχετικής νομοθεσίας για τα ύδατα στο κεκτημένο που καλύπτεται από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας⁷⁸. Η ΕΕ και η Κεντρική Ασία θα ενισχύσουν τη συνεργασία τους μέσω της πρόσφατα συμφωνηθείσας στρατηγικής εταιρικής σχέσης, με δέσμη επενδυτικών μέτρων ύψους 12 δισ. EUR στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway, ώστε να δοθεί έμφαση σε τέσσερις βασικές προτεραιότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν το κλίμα, τα ύδατα και την ενέργεια. Η προηγμένη βιομηχανία υδάτων στην ΕΕ είναι καίριας σημασίας για την παροχή στήριξης σε χώρες-εταίρους, την ανάπτυξη τεχνολογιών αποδοτικής χρήσης του νερού, τη χρηματοδότηση βιώσιμων υποδομών και την προώθηση της καινοτομίας. Η ΕΕ θα στηρίζει την παροχή κινήτρων πολιτικής, τη θέσπιση μηχανισμών χρηματοδότησης και τις ΜΜΕ ύδρευσης ώστε να αξιοποιήσουν τις σχετικές ευκαιρίες της αγοράς.

Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στη γεφύρωση του σημαντικού χάσματος στη διεθνή χρηματοδότηση του τομέα των υδάτων. Μέσω της στρατηγικής Global Gateway, η ΕΕ και τα κράτη μέλη εξακολουθούν να συνεισφέρουν τη μεγαλύτερη επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις υποδομές ύδρευσης και τις λύσεις που βασίζονται στη φύση, οι οποίες ενισχύονται με την κινητοποίηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ+). Η ΕΤΕπ και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, από κοινού με άλλες πολυμερείς τράπεζες ανάπτυξης, έχουν δεσμευτεί ότι θα παρέχουν υψηλότερα επίπεδα χρηματοδότησης για την ασφάλεια των υδάτων

⁷⁵ Σύμβαση για την προστασία και τη χρήση των διασυνοριακών υδάτων και των διεθνών λιμνών.

⁷⁶ Ευρωπαϊκή στρατηγική για την αντιμετώπιση των πλέον πιεστικών παγκόσμιων προκλήσεων και την κινητοποίηση επενδύσεων ύψους έως και 300 δισ. EUR για βιώσιμα και υψηλής ποιότητας έργα https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_el.

⁷⁷ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «The European Union's strategic approach to the Black Sea region» (Η στρατηγική προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή του Εύξεινου Πόντου) [JOIN(2025) 135 final/3].

⁷⁸ [Συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας — Αρχική σελίδα της Ενεργειακής Κοινότητας.](#)

και θα ενισχύσουν τη συνεργασία τους⁷⁹. Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τις επενδύσεις κυρίως μέσω συνδυαστικών μηχανισμών και εγγυήσεων, βελτιώνοντας το επενδυτικό κλίμα, διευκολύνοντας τις νομικές μεταρρυθμίσεις και προωθώντας υψηλά κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα. Η προσπάθεια αυτή περιλαμβάνει πρωτοβουλίες όπως το Climate Investor 2, έναν μεικτό χρηματοδοτικό μηχανισμό που κινητοποιεί έως και 2,2 δισ. EUR για έργα ύδρευσης, αποχέτευσης και υποδομών για τους ωκεανούς, καθώς και στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις και στήριξη περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση πλαισίων. Οι εταιρικές σχέσεις καθαρού εμπορίου και επενδύσεων θα μπορούσαν επίσης να διαδραματίσουν κάποιον ρόλο.

Εμβληματικές δράσεις — Δράση σε παγκόσμιο επίπεδο — υποδειγματική ηγεσία, δέσμευση και πρωτοβουλίες	Χρονοδιάγραμμα
Προώθηση της ανθεκτικότητας των υδάτων μέσω της στρατηγικής Global Gateway με την παροχή στήριξης σε πρωτοβουλίες προτεραιότητας που σχετίζονται με τα ύδατα και με την ενίσχυση της συμμετοχής των χωρών και των περιφερειών.	Από το 2025

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, τους θεσμικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις και όλα τα μέρη της κοινωνίας να αναλάβουν δράση σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που αναφέρονται στην παρούσα στρατηγική.

Από τον Δεκέμβριο του 2025 η Επιτροπή θα συγκαλεί, ανά διετία, φόρουμ για την ανθεκτικότητα των υδάτων, στο οποίο θα συμμετέχουν σε διάλογο χωρίς αποκλεισμούς εμπλεκόμενοι φορείς και ενδιαφερόμενα μέρη από την ΕΕ, με σκοπό τον απολογισμό της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υδάτων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, στις επιχειρήσεις και στην κοινωνία των πολιτών, και την παρακολούθηση της εφαρμογής της παρούσας στρατηγικής.

Το 2027 η Επιτροπή θα προβεί σε ενδιάμεση επανεξέταση της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων που περιλαμβάνονται στην παρούσα στρατηγική. Θα προβεί επίσης σε μια πρώτη αξιολόγηση της υιοθέτησης της σύστασης σχετικά με την προτεραιότητα στην αποδοτική χρήση των υδάτων. Στο πλαίσιο αυτό, ορισμένες από τις δράσεις ενδέχεται να επικαιροποιηθούν ή να αναθεωρηθούν.

Το 2029 η Επιτροπή θα αξιολογήσει την πρόοδο που έχει σημειωθεί, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους αξιολόγησης των εθνικών δράσεων που έχουν αναληφθεί σύμφωνα με τη σύσταση σχετικά με την προτεραιότητα στην αποδοτική χρήση των υδάτων. Η Επιτροπή θα προσδιορίσει επίσης πιθανές περαιτέρω δράσεις που απαιτούνται για την αντιμετώπιση νέων πηγών ανησυχίας και, θα επανεξετάσει αναλόγως, κατά περίπτωση, τους στόχους και τις δράσεις που έχουν προσδιοριστεί, με σκοπό την επίτευξη ανθεκτικότητας των υδάτων σε όλους τους τομείς της κοινωνίας.

⁷⁹ <https://www.eib.org/files/press/CommitmenttoWaterSecuritywithlogos.pdf>.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ

	ΔΡΑΣΕΙΣ	Χρονοδιάγραμμα
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ		
	Καθορισμός, μεταξύ άλλων μέσω διαρθρωμένων διαλόγων με τα κράτη μέλη, προτεραιοτήτων εφαρμογής της οδηγίας-πλαisiού για τα ύδατα και της οδηγίας για τις πλημμύρες, με έμφαση στην ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων.	2025-2026
	Αναθεώρηση της οδηγίας-πλαisiού για τη θαλάσσια στρατηγική.	2027
	Ανάπτυξη δεικτών λειψυδρίας και τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα σχέδια διαχείρισης της ξηρασίας.	2026-2027
	<p>Αντιμετώπιση των κύριων πηγών ρύπανσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρωτοβουλία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την επίτευξη τεχνολογικής επανάστασης όσον αφορά εφικτές και οικονομικά προσιτές μεθόδους για την ανίχνευση και την αποκατάσταση της ρύπανσης από PFAS και άλλες ανθεκτικές χημικές ουσίες, εάν βρεθούν οι κατάλληλοι εταίροι. • Δημιουργία εργαλειοθήκης παροχής βοήθειας για τα κράτη μέλη με σκοπό τη στήριξη δράσεων για τη μείωση της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες, μεταξύ άλλων μέσω βελτιωμένης μοντελοποίησης, διαδραστικών χαρτών και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. 	<p>2027</p> <p>2026-2027</p>
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΜΙΑΣ ΕΞΥΠΙΝΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΦΗΝΕΙ ΚΑΝΕΝΑΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ, ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΛΚΥΕΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ		
	Σύσταση σχετικά με την αρχή της προτεραιότητας στην αποδοτική χρήση των υδάτων, κατευθυντήριες γραμμές και έκθεση του ΕΟΠ σχετικά με το αναξιοποίητο δυναμικό αποδοτικής χρήσης των υδάτων.	2025-2026
	Στήριξη της υιοθέτησης πρακτικών επαναχρησιμοποίησης των υδάτων και σε τομείς πέραν της γεωργίας και επανεξέταση του κανονισμού για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων.	2026-2028
	<p>Δημόσια ύδρευση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη της μείωσης των διαρροών, του εκσυγχρονισμού των υποδομών και της διεξοδικής αξιολόγησης των δεδομένων. 	2025-2028
	<p>Γεωργία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μεγιστοποίηση της χρήσης των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ για την ανθεκτικότητα των υδάτων μέσω της ανταλλαγής γνώσεων και καινοτόμων λύσεων που προωθούνται από το δίκτυο ΚΓΠ της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας (EIP-AGRI), καθώς και βελτιωμένες και ανεξάρτητες υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. • Κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, συνέχιση της παροχής κίνητρων στους γεωργούς για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων των 	2025-2026

	εκμεταλλεύσεών τους, μεταξύ άλλων με σκοπό τη βέλτιστη διαχείριση των υδάτων.	
	<p>Βιομηχανία και ενέργεια:</p> <ul style="list-style-type: none"> Έναρξη πιλοτικού έργου για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών χωρίς χρήση ύδατος και με χρήση κλειστού κύκλου ύδατος, σε επιλεγμένους βιομηχανικούς συνεργατικούς σχηματισμούς. Συμπερίληψη της χρήσης νερού στις παραμέτρους ενός κοινού ενωσιακού συστήματος για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των κέντρων δεδομένων και υποβολή προτάσεων για ελάχιστα πρότυπα επιδόσεων όσον αφορά την κατανάλωση νερού. Πρωτοβουλία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την επίτευξη τεχνολογικής επανάστασης όσον αφορά εφικτές και οικονομικά προσιτές μεθόδους ξηρής ψύξης, εάν βρεθούν οι κατάλληλοι εταίροι. 	2025-2026
	Προώθηση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τα ισοζύγια γλυκών υδάτων, τη λογιστική καταγραφή των υδάτινων ροών, την αποδοτική χρήση των υδάτων και τη χρήση έξυπνων μετρητών νερού σε όλους τους οικονομικούς τομείς	Από το 2025
	Αξιολόγηση της ποιότητας των διαθέσιμων δεδομένων για τα ύδατα και, κατά περίπτωση, υποβολή νομοθετικής πρότασης για την εισαγωγή νέων ενοτήτων περιβαλλοντικών οικονομικών λογαριασμών για τους λογαριασμούς υδάτων.	Έως το τέλος του 2026
ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ, ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ		
	Αντιμετώπιση του υδατικού αποτυπώματος των προϊόντων κατά τον καθορισμό ή την επικαιροποίηση των απαιτήσεων βάσει του κανονισμού ESPR και του οικολογικού σήματος της ΕΕ.	2025-2027
	Προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την ευαισθητοποίηση του κοινού και τον ρόλο της τιμολόγησης του νερού στην προώθηση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων, της ανάκτησης του κόστους και της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», καθώς και της σχετικής εθνικής διακυβέρνησης των υδάτων.	2026-2027
	Ενίσχυση των προσπαθειών για αύξηση της ανθεκτικότητας των υδάτων σε ολόκληρο το δομημένο περιβάλλον μέσω του επικείμενου προγράμματος εργασίας του μηχανισμού για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους για την περίοδο 2026-2027 και του επικείμενου σχεδίου οικονομικά προσιτής στέγασης.	2026
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ		
	Εντατικοποίηση των προσπαθειών επιβολής και έναρξη διαρθρωμένου διαλόγου με όλα τα κράτη μέλη για την επιτάχυνση και την κλιμάκωση της εφαρμογής του κεκτημένου της ΕΕ για τα ύδατα, με βάση τις βασικές προτεραιότητες επιβολής που απορρέουν από την τελευταία αξιολόγηση των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και κινδύνων πλημμύρας.	2025-2026
	Στο πλαίσιο της κοινότητας πρακτικής «Συνοχή για τη μετάβαση», διοργάνωση τακτικών επαφών με περιφέρειες, δήμους και αρχές ύδρευσης, με σκοπό την προώθηση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τα «τοπία που λειτουργούν ως σπόγγου»,	2025-2027

	καθώς και της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των υδάτων, όπως προσδιορίζεται στο πλαίσιο του Interreg.	
	Δημιουργία εργαλείου προβολής που θα συνενώνει περιβαλλοντικά δεδομένα με δεδομένα που σχετίζονται με τα δίκτυα ύδρευσης και ενέργειας, προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη στις προσπάθειες χωροταξικού σχεδιασμού τους, με σκοπό τον εντοπισμό των καλύτερων περιοχών για την αμοιβαία επωφελή αποκέντρωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με μεγάλη κατανάλωση νερού.	2027
	Δημιουργία φόρουμ για την ανθεκτικότητα των υδάτων.	Από το 2026
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ		
	Έναρξη του προγράμματος ύδρευσης της ΕΤΕπ και του συμβουλευτικού μηχανισμού για βιώσιμα ύδατα, σε συνεργασία με την Επιτροπή, με σκοπό την ενίσχυση της βοήθειας που παρέχεται σε δυνητικούς δανειολήπτες, ώστε να αυξηθεί το χαρτοφυλάκιο των έργων προς υλοποίηση.	2025
	Στήριξη των κρατών μελών και των περιφερειών όσον αφορά τον αναπροσανατολισμό των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής για την ανθεκτικότητα των υδάτων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.	2025
	Θέσπιση μηχανισμού επιτάχυνσης επενδύσεων στον τομέα της ανθεκτικότητας των υδάτων.	2026-2027
	Ανάληψη πρωτοβουλίας για τους πράσινους και τους γαλάζιους οικολογικούς διαδρόμους με σκοπό τη στήριξη της αποκατάστασης οικολογικών πλαισίων και υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης των ποταμών, των υγροτόπων και των ακτών, με στόχο την αποκατάσταση του κύκλου του νερού με βάση μια προσέγγιση «από την πηγή έως τη θάλασσα».	2027
	Έγκριση «Χάρτη πορείας για τις πιστώσεις για τη φύση» με σκοπό την αξιοποίηση του δυναμικού των εν λόγω μέσων και την παροχή κινήτρων για την επέκταση των εν λόγω αγορών.	2025
	Χρήση του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που σχετίζονται με το νερό, ιδίως εκείνες που προσδιορίζονται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.	Από το 2025
ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ		
	Ανάπτυξη και υλοποίηση των εφαρμογών Destination Earth και EU Digital Twin of the Ocean για την ανθεκτικότητα των υδάτων και, έως το 2030, διάθεση αυτών των δυνατοτήτων σε εθνικές και τοπικές διοικητικές αρχές εντός και εκτός της ΕΕ.	2025-2030
	Κατάρτιση σχεδίου δράσης σε επίπεδο ΕΕ για την ψηφιοποίηση στον τομέα των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης πρωτοβουλίας σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τη διάθεση έξυπνων μετρητών για όλους.	2026
	Δημιουργία θεματικού κόμβου για τα ύδατα στο πλαίσιο του συστήματος Copernicus.	2026
ΈΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΥΔΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ		

	Διεπαφή επιστήμης-πολιτικής για τη διάδοση των αποτελεσμάτων των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων Ε&Κ, π.χ. μέσω πλατφόρμας που θα λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής.	2026
	Στρατηγική για την Ε&Κ όσον αφορά την ανθεκτικότητα των υδάτων.	2026
	Έξυπνη ως προς τη διαχείριση των υδάτων βιομηχανική συμμαχία με σκοπό την τόνωση της ανταγωνιστικότητας.	2026
	Ευρωπαϊκή Ακαδημία Υδάτων.	2026-2027
	Κοινότητα γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ) στο πεδίο των τομέων και των οικοσυστημάτων των υδάτων, της θάλασσας και της ναυτιλίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ).	2026
	Περαιτέρω προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας για την προώθηση της βιώσιμης αφαλάτωσης.	2026
	Πρόκληση Water Tech, σε συνεργασία με το ΕΣΚ.	Προς επιβεβαίωση
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ		
	Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των χερσαίων και υπεράκτιων υποδομών ύδρευσης μέσω της εφαρμογής της οδηγίας για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων.	2025
	Ενίσχυση των ενωσιακών συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και παρακολούθησης σε πραγματικό χρόνο, με την ενίσχυση του ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου για την ξηρασία και του ευρωπαϊκού συστήματος ευαισθητοποίησης για τις πλημμύρες στο πλαίσιο της υπηρεσίας διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus.	Από το 2025
	Έγκριση ευρωπαϊκού σχεδίου προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.	2026
	Ενίσχυση της πρόληψης λοιμωδών νόσων που μεταδίδονται με το νερό μέσω της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2371 σχετικά με σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας.	Από το 2022
ΔΡΑΣΗ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ — ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ		
	Προώθηση της ανθεκτικότητας των υδάτων μέσω της στρατηγικής Global Gateway με την παροχή στήριξης σε πρωτοβουλίες προτεραιότητας που σχετίζονται με τα ύδατα και με την ενίσχυση της συμμετοχής των χωρών και των περιφερειών.	Από το 2025
	Ενίσχυση της παγκόσμιας διακυβέρνησης των υδάτων με τη συμμετοχή σε συζητήσεις σχετικά με ένα μελλοντικό παγκόσμιο πλαίσιο διακυβέρνησης των υδάτων.	Από το 2025
	Προώθηση της διασυννοριακής συνεργασίας στον τομέα των υδάτων με τη στήριξη της προσχώρησης στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα ύδατα.	Από το 2025
	Στήριξη της πρόσβασης σε βελτιωμένη πηγή πόσιμου νερού και/ή εγκαταστάσεις αποχέτευσης για τουλάχιστον 70 εκατομμύρια άτομα, αποδέσμευση μεγαλύτερων επενδύσεων και τόνωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας υδάτων της ΕΕ.	σε εξέλιξη
	Σημαντική αύξηση των επενδύσεων σε λύσεις που βασίζονται στη φύση σε υποδομές ή σε συνδυασμό με υποδομές.	Από το 2026
	Ενσωμάτωση της διάστασης των υδάτων στις διεθνείς διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των τριών συμβάσεων του Ρίο για την κλιματική αλλαγή, τη βιοποικιλότητα και την απερίμωση.	Από το 2025

	Ενίσχυση της υλοποίησης των σκοπών και των στόχων που σχετίζονται με τα ύδατα ⁸⁰ του παγκόσμιου πλαισίου για τη βιοποικιλότητα Κουνμίνγκ-Μόντρεαλ.	σε εξέλιξη
	Ενίσχυση της συμμετοχής της ΕΕ στη Σύμβαση του Ραμσάρ.	Από το 2025
	Ενίσχυση της συμμετοχής, μεταξύ άλλων, στην ομάδα G7, στην ομάδα G20, στον συνασπισμό για τη διασυνοριακή συνεργασία στον τομέα των υδάτων, στο έργο Freshwater Challenge και στον διάλογο του Μπακού για τα ύδατα.	Από το 2025
	Αξιολόγηση των επενδυτικών αναγκών κάθε υποψήφιας χώρας προκειμένου να συμμορφωθεί με το κεκτημένο στον τομέα των υδάτων.	Από το 2026
	Ενίσχυση της συμμετοχής στην Ένωση για τη Μεσόγειο και στην εταιρική σχέση για τη γαλάζια Μεσόγειο.	Από το 2025

⁸⁰ <https://www.cbd.int/gbf/targets>.

Αποκατάσταση και προστασία του κύκλου του νερού

Έως το 2030 θα τεθούν σε εφαρμογή μέτρα αποκατάστασης τουλάχιστον στο 30 % των παράκτιων οικοτόπων και των οικοτόπων γλυκών υδάτων της ΕΕ που δεν βρίσκονται σε καλή κατάσταση (κανονισμός για την αποκατάσταση της φύσης).

Έως το 2030 τουλάχιστον το 30 % των ειδών και των οικοτόπων που δεν βρίσκονται επί του παρόντος σε ευνοϊκή κατάσταση θα ενταχθούν στην εν λόγω κατηγορία ή θα παρουσιάσουν ισχυρή θετική τάση (Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030).

Έως το 2030 τουλάχιστον 25 000 χλμ. ποταμών θα αποκατασταθούν σε ποταμούς ελεύθερης ροής (Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030).

Έως το 2027 τα κράτη μέλη θα προστατεύσουν, θα αναβαθμίσουν και θα αποκαταστήσουν όλα τα συστήματα επιφανειακών και υπόγειων υδάτων με στόχο την επίτευξη καλής κατάστασης (οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα).

Οικοδόμηση μιας έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων οικονομίας που δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο, στηρίζει την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και προσελκύει επενδυτές

Έως το 2030 οι τομείς με τη μεγαλύτερη κατανάλωση νερού θα έχουν υιοθετήσει και αναβαθμίσει μεθόδους αποδοτικής χρήσης του νερού, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων τομέων, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ:

- Ενέργεια: σε κάθε κράτος μέλος θα αρχίσουν να εφαρμόζονται εθνικά σχέδια ανακαίνισης κτιρίων, τα οποία αναμένεται να υλοποιηθούν έως το 2026, με σκοπό την επίτευξη της σταδιακής ανακαίνισης των υφιστάμενων κτιρίων ώστε να μετασκευαστούν σε υψηλής ενεργειακής απόδοσης και απαλλαγμένα από ανθρακούχες εκπομπές κτίρια έως το 2050, μεταξύ άλλων μέσω προσεγγίσεων και προγραμμάτων που αφορούν την επεξεργασία των υδάτων (οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων).
- Βιομηχανία: η χρήση του νερού θα αρχίσει να μειώνεται αισθητά στις μεγαλύτερες βιομηχανικές και κτηνοτροφικές διαδικασίες παραγωγής της ΕΕ (οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές).

Επιπλέον, όσον αφορά τη γεωργία, έως το 2027 τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ παρείχαν στήριξη σε πρακτικές (πέραν των υποχρεωτικών απαιτήσεων) για τη βελτίωση της υγείας του εδάφους (και, ως εκ τούτου, τη βελτίωση της συγκράτησης των υδάτων και τον περιορισμό της διάβρωσης) στο 47 % της γεωργικής έκτασης της ΕΕ. Η στήριξη πρακτικών για τη βιώσιμη χρήση των παρασιτοκτόνων και τη βελτιωμένη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών θα καλύπτει το 27 % και το 15 % των γεωργικών εκτάσεων της ΕΕ, αντίστοιχα (στήριξη της ΚΓΠ και στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ).

Έως το 2030 τα κράτη μέλη με επίπεδα διαρροής νερού που υπερβαίνουν το όριο σε επίπεδο ΕΕ — το οποίο θα καθοριστεί έως το 2028— θα υποβάλουν σχέδιο δράσης που θα περιλαμβάνει μέτρα για τη μείωση των διαρροών στα δίκτυα ύδρευσής τους (οδηγία για το πόσιμο νερό).

Έως το 2030 η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα προωθήσουν την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων για όλους τους ενδεδειγμένους σκοπούς πέραν της γεωργίας και θα αξιολογήσουν τη σκοπιμότητα και την καταλληλότητα του καθορισμού ενωσιακού στόχου για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων σε όλους τους οικονομικούς τομείς (κανονισμός για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων).

Εξασφάλιση καθαρού και οικονομικά προσιτού νερού για όλους, ενδυνάμωση των καταναλωτών και άλλων χρηστών

Έως το 2027 τα κράτη μέλη θα δημιουργήσουν διαφανείς λογαριασμούς πόσιμου νερού και λυμάτων, ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με την κατανάλωσή τους

και την πραγματική τιμή του νερού, καθώς και συστήματα επιτήρησης για την παρακολούθηση των παραμέτρων δημόσιας υγείας στα αστικά λύματα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (οδηγία για το πόσιμο νερό, οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων).

Έως το 2029 τα κράτη μέλη θα ενημερώσουν την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτίωση της πρόσβασης σε πόσιμο νερό και αποχέτευση για όλους, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων και περιθωριοποιημένων ομάδων, και θα αρχίσουν να ενημερώνουν την Επιτροπή ανά εξαετία επί του θέματος (οδηγία για το πόσιμο νερό και οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων).

Έως το 2030 η ΕΕ θα στηρίξει την πρόσβαση 70 εκατομμυρίων ατόμων σε βελτιωμένη πηγή πόσιμου νερού και/ή εγκατάσταση αποχέτευσης (δέσμευση της ΕΕ για το θεματολόγιο δράσης για τα ύδατα).

Έως το 2033 όλες οι πόλεις της ΕΕ με πληθυσμό άνω των 100 000 κατοίκων θα καταρτίσουν ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης αστικών λυμάτων, δίνοντας προτεραιότητα σε λύσεις που βασίζονται στη φύση και σε πράσινες/γαλάζιες υποδομές (οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων).